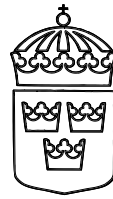

Regeringens proposition 2012/13:182

Internationell delgivning

Prop.
2012/13:182

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 27 juni 2013

Fredrik Reinfeldt

Beatrice Ask
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i delgivningslagen (2010:1932) som tillsammans med en ny förordningsreglering kommer att skapa en modern och mer effektiv ordning för internationell delgivning.

De ärenden om delgivning som i dag hanteras inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet) såsom centralmyndighet och mottagande organ för delgivningssamarbetet föreslås flyttas över till Länsstyrelsen i Stockholms län. Vidare föreslås en tydligare reglering kring delgivning i utlandet och vilka förutsättningar som ska gälla vid bistånd med delgivning i Sverige, bl.a. när avvikelser från delgivningslagens regler får ske och vilka översättningskrav som ska gälla för de handlingar som ska delges. Slutligen föreslås ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i syfte att tydliggöra att sekretess även gäller vid bistånd med delgivning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken	5
2.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	6
2.3	Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932)	7
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Nuvarande ordning	9
4.1	Internationell delgivning – en översikt	9
4.2	Internationell delgivning – en närmare beskrivning	10
4.2.1	Internationella överenskommelser om delgivning	10
4.2.2	Den svenska regleringen om internationell delgivning	14
4.3	Den internationella delgivningsverksamheten i praktiken	18
5	Behovet av ändamålsenlig reglering om internationell delgivning	20
5.1	Reformbehov	20
5.2	En ny reglering om internationell delgivning	21
6	Överväganden och förslag	24
6.1	Behöriga myndigheter	24
6.2	Delgivning utomlands	27
6.2.1	Förutsättningar för delgivning i utlandet	27
6.2.2	Bistånd med delgivning i utlandet	29
6.3	Delgivning i Sverige	33
6.3.1	Delgivningslagens tillämpning	33
6.3.2	Delgivning enligt förfaranden som avviker från delgivningslagen	34
6.3.3	Krav på översättning av delgivningshandlingar	36
6.4	Sekretess vid bistånd med delgivning	38
6.5	Förklaringar och underrättelser till internationella avtal	39
7	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	40
8	Ekonomiska och andra konsekvenser	41
9	Författningskommentar	43
9.1	Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken	43
9.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	43
9.3	Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932)	44
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian	47

Bilaga 2	Promemorians lagförslag	48	Prop. 2012/13:182
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	51	
Bilaga 4	Lagrådets yttrande.....	52	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 juni 2013.....	53	
	Rättsdatablad.....	54	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i rättegångsbalken,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
3. lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 33 kap. 6 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

33 kap.

6 §¹

Bestämmelserna i 3, 34–38 och 47–51 §§ delgivningslagen (2010:1932) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Bestämmelserna i 3 § *andra stycket*, 34–38 och 47–51 §§ delgivningslagen (2010:1932) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Bestämmelserna i 24 § delgivningslagen hindrar inte att den tilltalade delges stämning och andra handlingar i ett brottmål genom förenklad delgivning om han eller hon av polisman, åklagare, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen vid ett personligt sammanträffande har delgetts information om att sådan delgivning kan komma att användas i tingsrätten och det vid den tidpunkt då handlingarna skickas till den tilltalade inte har förflutit längre tid än sex veckor sedan informationen lämnades.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

¹ Senaste lydelse 2010:1936.

2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 26 § och 22 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

26 §¹

Sekretess hindrar inte att en uppgift om en enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av en enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932).

Sekretess hindrar inte att en uppgift om en enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av en enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932) *eller för bistånd med sådan delgivning.*

Om den enskilde hos en myndighet som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst har begärt att abonnemanget ska hållas hemligt och om uppgiften är sekretessbelagd enligt 29 kap. 3 §, får den lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

22 kap.

5 §²

Sekretess gäller i verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932) för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932) *eller bistånd med sådan delgivning* för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

¹ Senaste lydelse 2012:288.

² Senaste lydelse 2010:1982.

2.3 Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932)

Prop. 2012/13:182

Härigenom föreskrivs i fråga om delgivningslagen (2010:1932) dels att 3 och 9 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Delgivning med en person som vistas utomlands får ske om den stat där delgivning ska ske tillåter det.

Delgivning med en person som vistas utomlands får ske enligt lagen på den utländska orten, om inte sådan delgivning skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper.

Vid delgivning enligt första stycket får lagen på den utländska orten tillämpas, om det inte skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper.

En kallelse av en målsägande, ett vittne, en sakkunnig eller någon som avses i 36 kap. 1 § andra och tredje styckena rättegångsbalken, som ska delges utomlands, får inte ske vid vite, om inte annat följer av lagen (1974:752) om nordisk vittnesplikt.

4 a §

Innehåller en ansökan om bistånd med delgivning i Sverige en begäran om att ett visst förfarande som avviker från denna lag ska användas, får det tillämpas, om det inte skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper.

Vid bistånd med delgivning i Sverige får delgivning av en handling som är skriven på eller översatt till ett annat språk än svenska eller ett språk som följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige, endast ske med delgivningsmottagarens samtycke om det inte står klart att han eller hon förstår det andra språket.

En person som ska se till att delgivning sker utan samband med ett mål eller ärende får vända sig till en länsstyrelse eller, om delgivningen ska utföras utomlands, till *Regeringskansliet (Justitiedepartementet)* för bistånd med delgivningen.

En person som ska se till att delgivning sker utan samband med ett mål eller ärende får vända sig till en länsstyrelse eller, om delgivningen ska utföras utomlands, till *Länsstyrelsen i Stockholms län* för bistånd med delgivningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om förutsättningar för bistånd med delgivning utomlands enligt första stycket.

Länsstyrelsen ska avvisa en framställan om delgivning om föreskriven ansökningsavgift inte har betalats.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Internationell delgivning i Sverige och utomlands regleras i huvudsak i två äldre kungörelser. En från 1909 och en annan från 1933. Regeringen konstaterade i samband med införandet av lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål att bestämmelserna i kungörelserna var föråldrade och i behov av en genomgripande översyn (prop.1999/2000:61 s. 73–74). Detta behov upprepades i förarbetena till den nya delgivningslag som trädde i kraft den 1 april 2011 (prop. 2009/10:237 s. 96).

Nya internationella överenskommelser om delgivningssamarbete har utvecklat nya former för delgivning över gränserna. Bistånd med delgivning söks genom direktkontakter mellan ländernas behöriga myndigheter i stället för att använda sig av centrala organ, vilket är det sätt som nämnda kungörelser huvudsakligen föreskriver. Mot bl.a. denna bakgrund och med en målsättning att modernisera regelverket för internationell delgivning har en utredare fått i uppdrag att biträda Justitiedepartementet med att göra en översyn av reglerna om internationell delgivning.

I promemorian Internationell delgivning (Ds 2011:46) föreslås ett nytt regelverk för internationell delgivning. Huvudparten av regelverket kan enligt utredaren regleras i förordning. I promemorian föreslås dock vissa ändringar i delgivningslagen (2010:1932) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). En sammanfattning av promemorians förslag återfinns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2011/7600/BIRS).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 30 maj 2013 att inhämta Lagrådets yttrande. Lagrådet lämnade förslagen utan erinran. Remissens lagförslag stämmer överens med propositionens. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*.

4 Nuvarande ordning

4.1 Internationell delgivning – en översikt

Internationell delgivning innebär att den som ska delges finns i ett annat land än avsändaren. Det internationella delgivningssamarbetet baserar sig huvudsakligen på internationella överenskommelser. Avtalen omfattar delgivning i straff- och civilrättsliga mål och ärenden, men även delgivning inom det förvaltningsrättsliga området. Överenskommelserna har förhandlats fram i olika fora, bl.a. inom Europeiska unionen (EU). Avtalen behandlar främst förutsättningar och formkrav vid bistånd med delgivning, men även att myndigheter i ett land själva kan ombesörja delgivning i ett annat land. Sveriges åtaganden i det internationella

Prop. 2012/13:182 delgivningssamarbetet har genomförts genom ett stort antal författningar. Flera av dessa författningar reglerar samarbetet vad avser en specifik överenskommelse. Andra reglerar samarbetet mer generellt. Frågor kring när delgivning ska ske, om delgivning har skett och andra materiella frågor faller i princip utanför regleringen och är frågor som i allmänhet regleras i ländernas nationella lagstiftning. Även om samarbetet i stor utsträckning regleras genom avtal kräver inte Sverige att det finns ett internationellt avtal för att svenska myndigheter ska bistå med delgivning i Sverige eller för att bistånd ska få begäras utomlands. En annan sak är att det är upp till den andra staten att avgöra om bistånd kan lämnas eller inte.

Det är främst domstolar och förvaltningsmyndigheter som i sin verksamhet har behov av att delge personer som befinner sig i andra länder handlingar, men även fysiska eller andra juridiska personer (enskilda sökande) kan ha detta behov. Antalet fall då en fysisk person behöver delge någon i ett annat land är dock ytterst få. De överenskommelser som reglerar det internationella delgivningssamarbetet avser också i huvudsak samarbete mellan domstolar och andra myndigheter och ger i regel inte en enskild sökande rätt att påkalla bistånd.

Det alltmer vanliga och mest effektiva förfarandet vid internationell delgivning är att framställningen skickas direkt med post från avsändaren i ett land till den som ska delges i ett annat land. Detta förfarande kallas *postdelgivning*. Postdelgivning förutsätter att det land där delgivning ska ske tillåter sådan delgivning, vilket inte alltid är fallet. Vissa länder betraktar delgivning som myndighetsutövning och kräver därför att delgivning på det egna territoriet ska godkännas eller utföras av landets egna myndigheter. Sverige däremot tillåter att postdelgivning sker på svenskt territorium (se bl.a. prop. 1999/2000:61 s. 157). Utvecklingen inom det internationella delgivningssamarbetet går mot att postdelgivning tillåts i allt större utsträckning.

I motsats till postdelgivning innebär *biträdd delgivning* att en myndighet i något eller båda länderna förmedlar eller på annat sätt bistår med delgivningen. Det kan vara av praktiska skäl, t.ex. för att mottagaren ska kunna anträffas eller för att delgivningen ska kunna utföras på visst sätt. Biträdd delgivning kan också vara det alternativ som står till buds om det land där delgivning ska ske inte tillåter postdelgivning. Biträdd delgivning sker genom att delgivningshandlingarna skickas till och från särskilt utsedda myndigheter.

4.2 Internationell delgivning – en närmare beskrivning

4.2.1 Internationella överenskommelser om delgivning

Allmänt

Som nämnts ovan finns ett flertal internationella överenskommelser som reglerar internationell delgivning i såväl straff- och civilrättsliga som förvaltningsrättsliga mål och ärenden.

Sverige har träffat avtal med de nordiska grannländerna, tillträtt multilaterala överenskommelser som utarbetats inom bl.a. Europarådet, Haagkonferensen och Förenta nationerna (FN) samt ingått ett antal bilaterala överenskommelser. Inom EU finns ett flertal rättsakter som reglerar delgivningssamarbetet, varav flera är direkt tillämpliga i Sverige. I vissa av de överenskommelser som Sverige anslutit sig till är delgivningssamarbetet en av flera samarbetsfrågor och i andra överenskommelser är det den huvudsakliga samarbetsfrågan.

Civilrättsligt samarbete

Inom ramen för det civilrättsliga samarbetet är det främst tre internationella överenskommelser som tillämpas. Den första är 1965 års Haagkonvention om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (Haagkonventionen). Mellan EU:s medlemsstater tillämpas Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1348/2000 (EG:s delgivningsförordning). De nordiska staterna använder sig av 1974 års nordiska överenskommelse om inbördes rättshjälp genom delgivning och bevisupptagning (det nordiska avtalet om rättslig hjälp). Denna överenskommelse omfattar såväl civil- som brottmål.

Haagkonventionen reglerar delgivning utomlands av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur. Någon närmare definition av begreppen civil eller kommersiell natur lämnas dock inte. Varje konventionsstat ska utse ett centralorgan som tar emot framställningar om delgivning. Staterna får också vid sidan av det centrala organet, utse andra myndigheter och besluta om dessas behörighet. Den myndighet som söker bistånd med delgivning har dock alltid rätt att vända sig direkt till det centrala organet. Delgivning får enligt konventionen begäras av den myndighet eller tjänsteman som är behörig enligt lagen i den stat från vilken delgivningshandlingen härrör (sändande organ). Sverige har utsett Justitiedepartementet till centralorgan. Vidare har Sverige till sändande organ utsett domstolar, Kronofogdemyndigheten samt andra svenska myndigheter som ska delge handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur. En framställning om bistånd med delgivning ska göras i enlighet med ett till konventionen bilagt formulär och till framställningen ska fogas delgivningshandlingen eller en kopia av denna. Uppgifterna i formuläret ska vara ifyllda på engelska, franska eller på språket i den stat där delgivningen ska ske. Det centrala organet delger eller låter delge handlingen. Om delgivning ska ske på annat sätt än att mottagaren frivilligt tar emot handlingen, får det land där delgivning ska ske uppställa krav på att handlingen är avfattad på eller översatt till den statens språk. Sverige kräver i dessa fall att handlingarna ska vara avfattade på eller översatta till svenska. Enligt konventionen får postdelgivning ske förutsatt att inte det mottagande landet har lämnat en reservation om att sådan delgivning inte är tillåten. Sverige har inte lämnat någon sådan reservation. Beträffande de kostnader som kan

Prop. 2012/13:182 uppkomma i samband med biträdd delgivning är huvudregeln att den mottagande staten ska bära dessa.

EG:s delgivningsförordning är direkt tillämplig i Sverige (se vidare avsnitt 4.2.2). I relation till de EU-stater som också är medlemmar i Haagkonventionen har EG:s delgivningsförordning företräde.

Framställningar om delgivning med stöd av det nordiska avtalet om rättslig hjälp sker genom direkt skriftväxling mellan berörda statliga myndigheter i de nordiska länderna. En framställning om biträdd delgivning ska vara avfattad på svenska, danska eller norska eller åtföljas av en bestyrkt översättning till något av dessa språk. Den handling som ska delges behöver inte översättas om den som ska delges frivilligt tar emot handlingen eller om det annars är försvarligt från rätts säkerhetssynpunkt. Kostnader som föranletts av delgivningen ska bäras av det mottagande landet.

Straffrättsligt samarbete

När det gäller straffrättsligt samarbete är delgivning en samarbetsfråga bland flera andra. I 1959 års Europarådskonvention om inbördes rättshjälp i brottmål (1959 års konvention om rättslig hjälp) återfinns de grundläggande bestämmelserna om delgivning. Dessa bestämmelser kompletteras eller ersätts delvis av konventionens två tilläggsprotokoll, 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp mellan EU:s medlemsstater (2000 års EU-konvention) och det nordiska avtalet om rättslig hjälp. I förhållande till Schengenländer som inte är medlemmar av EU (här främst Schweiz och Liechtenstein) kompletteras europarådsinstrumenten av tillämpningskonventionen till Schengenavtalet av den 14 juni 1985 om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna (Schengenkonventionen).

Framställningar om delgivning enligt 1959 års konvention om rättslig hjälp får sändas direkt mellan staternas rättsliga myndigheter. Sverige har angett att domstolar och åklagare är rättsliga myndigheter. En framställning kan även skickas mellan avtalsstaternas justitiedepartement. En ansökan om bistånd ska innehålla t.ex. namn och adress på den person som ska delges. Utgångspunkten är att det inte krävs översättning av en framställning eller bilagor till denna. Konventionsstaterna kan dock lämna förklaringar om att översättning krävs, vilket Sverige gjort. En ansökan om delgivning jämte bilagor ska vara översatta till svenska, danska eller norska, såvida inte den myndighet som hanterar ansökan i det enskilda fallet avstår från kravet på översättning. Den mottagande staten ska ombesörja delgivning. Den sökande staten kan begära att delgivning ska ske i enlighet med den mottagande statens lagstiftning eller genom att handlingen på något annat sätt överlämnas till adressaten, förutsatt att det är förenligt med den statens lagstiftning. Kostnaderna för delgivning står mottagande stat för.

Delgivningssamarbetet mellan EU-staterna har en annan utgångspunkt. Huvudregeln är att delgivningshandlingar ska skickas direkt med post till den berörda personen. Biträdd delgivning får dock begäras i vissa fall, t.ex. om adressen till personen är okänd eller om postdelgivning har misslyckats. Sådant bistånd ska då ske genom direktkontakt mellan myndigheter i de olika staterna. Översättningskravet är också

annorlunda. Den handling som ska delges – eller åtminstone de viktigaste delarna av den – ska översättas till språket eller något av språken i det land där adressaten vistas eller, om det finns anledning att anta detta, till ett annat språk som denne förstår. I samarbetet mellan Schengenstater finns också särbestämmelser om delgivningssamarbetet som i flera avseenden påminner om dem som finns i 2000 års EU-konvention. I övrigt gäller för såväl EU-stater som Schengenstater bestämmelserna i 1959 års konvention om rättslig hjälp med dess tilläggsprotokoll.

Bestämmelser om samarbete med delgivning finns också i ett antal straffrättsliga FN-konventioner, främst FN:s konvention om bekämpande av illegal handel med narkotika och psykotropa ämnen från 1988 (narkotikabrottskonventionen), FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet från 2000 (Palermokonventionen) och FN:s konvention mot korruption från 2003 (korruptionskonventionen). Dessa konventioner har likartade bestämmelser om samarbete med delgivning av rättegångshandlingar. Justitiedepartementet är centralorgan för samarbetet.

Sveriges samarbete med Internationella brottmålsdomstolen, Specialdomstolen för Sierra Leone samt f.d. Jugoslavien- och Rwanda-tribunalerna innefattar också bistånd med delgivning. Framställningar görs på diplomatisk väg eller direkt till centralmyndigheten på Justitiedepartementet.

Sverige har också ingått bilaterala avtal om rättslig hjälp i brottmål med Amerikas förenta stater, Australien och Kanada. I dessa avtal finns bestämmelser om delgivning i brottmål. Enligt avtalen är Justitiedepartementet behörigt att översända och motta framställningar om delgivning. Slutligen finns ett avtal mellan EU och Japan om rättslig hjälp i brottmål som också innehåller delgivningsbestämmelser.

Övrigt samarbete

Utanför det civil- och straffrättsliga samarbetet är det internationella delgivningssamarbetet i huvudsak begränsat till skatte- och indrivningsfrågor.

Inom Norden gäller ett avtal från 1989 mellan de nordiska länderna om handräckning i skatteärenden. I lagen (1990:226) om handräckning i skatteärenden mellan de nordiska länderna anges att avtalet ska gälla som lag i Sverige (se vidare avsnitt 4.2.2).

Delgivning inom EU i *indrivningsfrågor* sker med stöd av rådets direktiv 2010/24/EU av den 16 mars 2010 om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, avgifter och andra åtgärder (indrivningsdirektivet). Kommissionen har i genomförandeförordning (EU) nr 1189/2011 av den 18 november 2011 meddelat närmare föreskrifter för genomförandet av vissa bestämmelser i detta direktiv.

Vid indrivning av fordringar som rör social trygghet tillämpas i fråga om delgivning Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 988/2009 av den 16 september 2009 (socialförsäkringsförordningen). Till denna förordning har i

Prop. 2012/13:182 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 fastställs tillämpningsbestämmelser.

I *ärenden och mål om skatt* kan delgivning ske med stöd av rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG (direkt beskattning), rådets förordning (EU) nr 904/2010 av den 7 oktober 2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägerier (mervärdeskatt) och rådets förordning (EU) nr 389/2012 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter och om upphävande av förordning (EG) nr 2073/2004 (punktskatter).

I frågor om internationell delgivning i skatterättsliga frågor är Skatteverket behörig myndighet. I indrivningsfrågor är Kronofogdemyndigheten behörig myndighet.

Utänför Norden och EU tillämpas i delgivningsarbetet i vissa fall den gemensamma Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden.

4.2.2 Den svenska regleringen om internationell delgivning

Inledning

De svenska bestämmelserna om internationell delgivning finns spridda på ett flertal författningar. Några författningar innehåller generella regler om delgivningsarbetet, medan andra reglerar arbetet i relation till en viss specifik EU-rättsakt eller annan internationell överenskommelse. Även om det inte finns ett avtal om samarbete med delgivning innebär den svenska regleringen att vi såväl kan bistå med delgivning i Sverige som begära bistånd utomlands.

Delgivning utomlands

Delgivningslagen (2010:1932) gäller vid delgivning utomlands när det ska ske i mål eller ärende hos domstol eller annan myndighet eller när delgivning i annat fall ska ske enligt lag eller annan författning (1 § första stycket). Delgivningslagen tillämpas oavsett om bistånd lämnas med delgivning eller om delgivning sker direkt med den som ska delges. I det sistnämnda fallet krävs dock att den andra staten tillåter sådan postdelgivning, antingen med hänsyn till någon internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten eller att den andra staten ändå tillåter det. I brottmål är sådan delgivning alltid möjlig om delgivningen sker i ett annat EU-land som anslutit sig till relevanta EU-instrument. Om delgivning sker med stöd av Haagkonventionen kan detta vara möjligt om inte aktuell stat i en förklaring till konventionen angett att sådan delgivning inte är tillåten. I 3 § första stycket delgivningslagen anges vidare att delgivning med en person som vistas utomlands får ske enligt lagen på den utländska orten om inte sådan delgivning skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper. Enligt 9 § delgivningslagen får en person som ska se till att delgivning sker utan samband med ett mål eller ärende vända sig till

Regeringskansliet (Justitiedepartementet) för bistånd med delgivningen Prop. 2012/13:182
om den ska utföras utomlands.

Närmare bestämmelser om bistånd med delgivning i utlandet genom svensk myndighet finns i kungörelsen (1933:618) ang. biträde av Justitiedepartementet för delgivning av handlingar i utlandet (1933 års kungörelse). Kungörelsen innehåller anvisningar för den som vill få Justitiedepartementets bistånd med delgivning utomlands. Bistånd kan sökas i alla typer av delgivningsärenden, oavsett om det sker med eller utan stöd av en internationell överenskommelse, och av såväl det allmänna (domstolar och andra myndigheter) som enskilda (juridiska och fysiska personer). För enskild sökande gäller att sökanden ska stå för delgivningskostnaden och på begäran ställa säkerhet för sådan kostnad. Till kungörelsen finns ett flertal kompletterande cirkulär.

I cirkulär (1968:32) till de allmänna domstolarna och åklagarna med vissa föreskrifter i anledning av Sveriges tillträde till den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål finns närmare bestämmelser om när en framställning om delgivning bör ges in. Vidare finns föreskrifter om att särskilt ange om vittnes eller sakkunnigs närvaro är synnerligen nödvändig samt om utgivande av förskott till vittne eller sakkunnig. I cirkulär (1986:179) om överenskommelsen mellan Sverige och Ungerska Folkrepubliken om inbördes rättshjälp i brottmål och cirkulär (1990:169) till de allmänna domstolarna och åklagarna i anledning av en överenskommelse mellan Sverige och Polen om inbördes rättshjälp i brottmål hänvisas till cirkulär (1968:32) samt anges särskilda krav på vad en ansökan om delgivning ska innehålla.

Cirkulär (1995:419) om inbördes rättshjälp mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge genom delgivning och bevisupptagning innehåller särskilda anvisningar för delgivning inom Norden i fall där en myndighet i det andra landet ska biträda med delgivning. Cirkuläret återger i allt väsentligt innehållet i det nordiska avtalet om rättslig hjälp samt anger till vilka myndigheter eller domstolar i övriga nordiska länder en framställning om delgivning ska skickas. I cirkuläret föreskrivs bl.a. att en framställning till ett annat nordiskt land ska vara avfattad på eller översatt till svenska, danska eller norska eller åtföljas av en bestyrkt översättning till något av dessa språk samt vad som gäller om den handling som ska delges inte är översatt.

Föreskrifter för delgivning i länder anslutna till 1965 års Haagkonvention finns i cirkulär (1969:495) till statsmyndigheterna med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur samt i Justitiedepartementets föreskrifter (1988:251) om förfarandet vid översändande av delgivningsframställningar enligt 1965 års Haagkonvention om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil och kommersiell natur. I det förstnämnda cirkuläret framgår bl.a. att domstol kan skicka en framställning om delgivning direkt till centralorganet i den andra staten medan andra statliga myndigheter måste gå igenom den svenska centralmyndigheten, dvs. Justitiedepartementet. Justitiedepartementets föreskrifter innehåller detaljerade föreskrifter om form- och språkkrav vid delgivning i utlandet enligt Haagkonventionen.

I kungörelse (1909:24 s. 1) ang. delgivning av handling på begäran av utländsk myndighet (1909 års kungörelse) finns bestämmelser om bistånd med delgivning i Sverige. Viss delgivning i Sverige sker direkt med den som ska delges utan att involvera några svenska myndigheter. Detta är som redovisats ovan, möjligt enligt flera internationella överenskommelser.

Kungörelsen är tillämplig när en myndighet i ett annat land begär bistånd med delgivning i Sverige. Det finns inte något krav på att framställningen görs med stöd av en internationell överenskommelse. Bistånd med delgivning ombesörjs av Justitiedepartementet eller behörig länsstyrelse. Framställningar från myndigheter i de nordiska länderna skickas oftast direkt till en länsstyrelse.

Utgångspunkten vid delgivning i Sverige på utländsk begäran är att delgivningslagens bestämmelser tillämpas (2 § 1 mom.). Om det i ansökan begärs att ett visst annat förfarande ska tillämpas för delgivningen än vad som följer av delgivningslagen kan en sådan begäran efterkommas om det är möjligt (2 § 2 mom.). Om en sådan begäran inte görs ska handlingen delges genom vanlig delgivning eller i annan form som tillhandahålls genom delgivningslagen. I kungörelsen finns bl.a. bestämmelser om återredovisning av delgivningsuppdraget. De kostnader som föranletts av framställningen ska som huvudregel betalas av allmänna medel. Återkrav sker ytterst sällan. Kostnader med anledning av en framställning från en annan myndighet i ett annat nordiskt land ska alltid betalas av allmänna medel, vilket framgår av cirkulär (1995:419) om inbördes rättshjälp mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge genom delgivning och bevisupptagning. Delgivning av en handling som inte är översatt till svenska, danska eller norska får endast ske om den som ska delges tar emot handlingen frivilligt eller om det annars är försvarligt från rättssäkerhetssynpunkt.

Av 17 § i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt framgår bl.a. att bestämmelser i annan lag eller författning om delgivning åt domstol eller myndighet i annan stat tillämpas på ansökningar från tribunalen (t.ex. delgivningslagen eller 1909 års kungörelse). Lagen är således tillämplig i förhållande till rättsligt samarbete med de internationella tribunalerna för f.d. Jugoslavien och för Rwanda. En motsvarande bestämmelse finns i 14 § lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen och i 13 § lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone och möjliggör därmed också delgivningssamarbete mellan Sverige och dessa internationella brottmålsdomstolar. Ansökningar ska enligt ovanstående lagar förmedlas via Justitiedepartementet. Vidare regleras särskilt att ansökningar och bifogade handlingar ska vara skrivna på svenska eller engelska eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk.

EG:s delgivningsförordning

EG:s delgivningsförordning tillämpas i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur när en rättegångshandling ska skickas från en medlemsstat till en annan för delgivning. Det anges särskilt att

förordningen inte är tillämplig på skattefrågor, tullfrågor eller förvaltningsrättsliga frågor. EG:s delgivningsförordning är direkt tillämplig i Sverige. Det nordiska avtalet om rättslig hjälp har företrädare framför förordningen i förhållande till Danmark och Finland.

Enligt förordningen ska medlemsstaterna utse tjänstemän, myndigheter eller andra personer med behörighet att översända handlingar i mål och ärenden som ska delges i en annan medlemsstat. På motsvarande sätt ska medlemsstaterna utse mottagande organ. Därutöver ska medlemsstaterna utse en central enhet (centralmyndighet) med ansvar för bl.a. informationsspridning och problemlösning som kan uppstå i delgivningssamarbetet. I förordning (2008:808) med kompletterande föreskrifter till EG:s delgivningsförordning har Justitiedepartementet utsetts till mottagande organ och centralmyndighet. Till sändande organ har Sverige utsett domstolar, Kronofogdemyndigheten samt andra svenska myndigheter som ska delge handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.

I förordningen anges de allmänna villkoren för och tillvägagångssättet vid översändande och delgivning av handlingar. En framställning ska åtföljas av ett standardformulär. Formuläret ska vara ifyllt på ett officiellt språk i det land där delgivning ska ske eller vara översatt till ett språk som det landet har förklarat sig godta. Sverige har angett att formuläret ska vara översatt till svenska eller engelska. När översättning av bifogade delgivningshandlingar saknas kan mottagaren vägra att ta emot dessa. En vägran att ta emot handlingen kan göras direkt vid delgivningstillfället eller genom att mottagaren inom en vecka återsänder handlingen till det mottagande organet. Den stat som bistår med delgivning får endast begära ersättning för kostnad för stämningsman eller för användande av särskild form av delgivning.

Förutom biträdd delgivning möjliggör också förordningen andra sätt att översända och delge handlingar. Utöver delgivning direkt med post finns också möjlighet för enskilda sökande som har ett intresse av ett rättsligt förfarande att låta delge handlingar direkt genom stämningsmän, tjänstemän eller andra behöriga personer i den mottagande medlemsstaten. Rätten att vägra motta delgivning vid bristande översättning av delgivningshandlingarna gäller även i dessa fall.

I förordningen finns också en sekretessbestämmelse som anger att de mottagande organen i medlemsstaterna ska säkerställa konfidentialitet för uppgifter, särskilt personuppgifter, som översänds enligt förordningen.

Övrigt delgivningssamarbete

Delgivningssamarbete sker också i skatteärenden och i ärenden om indrivning. Samarbetet baseras på internationella instrument av olika slag.

Inom Norden finns bestämmelser i lagen (1990:226) om handräckning i skatteärenden mellan de nordiska länderna. Genom lagen blir det nordiska handräckningsavtalet svensk lag. I avtalet finns bestämmelser som innebär att delgivning får ske i Sverige på motsvarande villkor som i ett nationellt ärende. Vidare får delgivning på begäran av det ansökande landet ske i särskild form, i den mån förfarandet står i överensstämmelse med lagstiftningen i Sverige. På motsvarande sätt kan också svensk

Prop. 2012/13:182 myndighet begära bistånd av det andra landets myndigheter med delgivning där.

Inom EU utgörs regleringen av gemenskapsrättslig lagstiftning som delvis är direkt tillämplig i Sverige utan särskild lagreglering (se avsnitt 4.2.1). Lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen gäller för samarbete i förhållande till indrivningsdirektivet och omfattar bl.a. bistånd med delgivning av handlingar. Lagen föreskriver att Kronofogdemyndigheten får delge en person i en annan medlemsstat i enlighet med 16–18 §§ delgivningslagen (vanlig delgivning). I lagen (2012:843) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning föreskrivs motsvarande behörighet för Skatteverket.

När det gäller samarbete utanför Norden och EU tillämpas lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden. I lagen anges att handräckning ska omfatta delgivning av handlingar. Kronofogdemyndigheten eller i vissa fall Skatteverket är behöriga att lämna bistånd med bl.a. delgivning i skatteärenden åt det andra landets myndigheter. På motsvarande sätt kan också dessa myndigheter begära bistånd i ett annat land med bl.a. delgivning i skatteärenden eller själva – med post – översända en handling direkt till en mottagare i utlandet.

4.3 Den internationella delgivningsverksamheten i praktiken

Som Sveriges centralmyndighet och mottagande organ i flera av fallen har Justitiedepartementet utsetts. Förutom att vara mottagare eller förmedlare av framställningar om bistånd med delgivning ansvarar också centralmyndigheten för omfattande rådgivning till domstolar, myndigheter och enskilda i frågor som rör internationell delgivning. På departementet hanteras ca 3 000 ärenden per år. För närmare uppgifter om ärendemängder och hantering av ärenden hänvisas till promemorian.

Flertalet framställningar om *delgivning i Sverige* som inkommer till Justitiedepartementet görs med stöd av Haagkonventionen eller EG:s delgivningsförordning. En del ansökningar görs utan något stöd av en internationell överenskommelse. En framställning om delgivning kommer ofta in från utländska rättsliga myndigheter, men framställningen kan också inkomma via en ambassad i Sverige eller den svenska utlandsmyndigheten i det ansökande landet. Återredovisning sker normalt samma väg som ärendet inkommit.

Om handlingarna är skrivna på svenska eller åtföljda av en översättning till svenska, danska eller norska och om det saknas uppgift om förhandlingsdag, sker delgivning med post (rekommenderat brev med mottagningsbevis). När handlingarna inte är översatta eller när kort tid återstår till förhandling – eller om postdelgivning misslyckats – sker delgivning med biträde av en polismyndighet. I de fall en handling inte är översatt har den som söks som regel rätt att vägra att ta emot handlingen. Polismyndigheten anlitas också om namn- och adressuppgifter inte har gått att få bekräftade eller om andra oklarheter har uppstått i ett ärende, t.ex. vilket bolag som är rätt mottagare av en delgivning.

Om delgivning har genomförts upprättas ett intyg härom som återsänds till sökanden. I de fall en delgivning inte kunnat genomföras upprättas i stället ett hindersintyg, som tillsammans med delgivningshandlingarna returneras till sökanden. Därefter avslutas ärendet hos centralmyndigheten.

Framställningar från de nordiska länderna hanteras av länsstyrelserna. Dessa framställningar kommer främst från domstolar och myndigheter i de nordiska grannländerna och grundar sig på det nordiska avtalet om rättslig hjälp. I sällsynta fall ansöker även andra länder än de nordiska direkt hos länsstyrelsen om hjälp med delgivning i Sverige. Bistånd med delgivning kan i princip sökas i alla typer av mål och ärenden som handläggs vid domstolar och myndigheter i övriga nordiska länder. De vanligast förekommande ärendena gäller kallelser till rättegångar, betalningsanmaningar samt delgivning av stämningsansökningar, domar och testamenten. Den övervägande delen stämningar rör civilmål. I huvudsak anlitar länsstyrelserna polisens delgivningsmän för verkställighet av delgivningarna. Undantagsvis skickas delgivningshandlingarna per rekommenderad post.

Med stöd av 1959 års konvention om rättslig hjälp tar Åklagarmyndigheten och domstolarna endast emot enstaka framställningar om delgivning från utländska myndigheter.

Bistånd från centralmyndigheten till domstolar och myndigheter med *delgivning i utlandet* sker främst till länder med vilka Sverige inte har något avtalsreglerat delgivningssamarbete. Detta mot bakgrund av att flertalet internationella överenskommelser gör det möjligt för svenska domstolar och andra myndigheter att såsom sändande organ skicka framställningar om bistånd med delgivning direkt till den andra statens utsedda mottagande organ, om inte delgivning sker direkt med post. Bistånd till enskilda sökanden (t.ex. elbolag, delgivningsfirmor, banker, begravningsbyråer och advokatfirmor) sker i enlighet med 9 § delgivningslagen som gör det möjligt för den enskilde att vända sig till Justitiedepartementet för att få bistånd med delgivning.

När en ansökan inkommer till centralmyndigheten kontrolleras att uppgifter finns om mottagarens adress, medborgarskap och i förekommande fall inom vilken tid delgivning måste ske. Enskild sökande ska betala en avgift och förbinda sig att svara för delgivningskostnader som kan uppkomma. Om det krävs översättning av delgivningshandlingarna, och en sådan inte finns, ska sökanden uppmanas att komplettera ansökan. När handlingarna är kompletta upprättas en skrivelse till utlandsmyndigheten (ambassad eller konsulat) i det land där mottagaren finns.

Utlandsmyndigheterna tillämpar olika metoder för att genomföra en begäran om delgivning. I normalfallet skickas delgivningshandlingarna med rekommenderad post till den som söks för delgivning. Det förekommer också att den som är föremål för delgivningen kallas att inställa sig på utlandsmyndigheten. Lokala delgivningsmän eller polis kan också anlitas för att verkställa en delgivning. I den mån det uppstår frågor och behov av kompletteringar under handläggningen vid utlandsmyndigheten sker som regel korrespondensen genom centralmyndigheten. Efter genomförd delgivning, eller om delgivning inte kunnat ske, returneras handlingarna till avsändaren genom

5 Behovet av ändamålsenlig reglering om internationell delgivning

5.1 Reformbehov

Internationell delgivning sker såväl i civil- och brottmål som i förvaltningsrättsliga mål och ärenden. Delgivning över gränserna baserar sig i huvudsak på internationella överenskommelser även om det ibland sker utan något stöd av ett internationellt avtal. De svenska bestämmelserna om internationell delgivning är spridda över ett flertal författningar. Dessa har tillkommit och kompletterats vid olika tidpunkter och främst i samband med att Sverige tillträtt olika internationella överenskommelser. De författningar som i stora delar styr det dagliga delgivningssamarbetet är från 1909 respektive 1933. Regelverket är i mångt och mycket ett lapptäcke.

Mycket har hänt i Sverige sedan början av 1930-talet. Sverige har tillträtt ett flertal multilaterala konventioner om bistånd med delgivning. Sveriges inträde i EU har också påverkat detta rättsområde. Utvecklingen har lett till att tillämparen måste läsa flera författningar tillsammans och i vissa fall även de internationella överenskommelserna som ligger till grund för dessa för att få rättsläget klart för sig. Några av de viktigaste överenskommelserna kompletteras också varandra och måste för sin tillämpning och rätta förståelse läsas i förening. Vissa av författningarna innehåller regler som enbart ska tillämpas enligt en viss internationell överenskommelse medan andra är mer generella. Ibland kan det också vara svårt för tillämparen att avgöra vilken överenskommelse och vilken reglering som ska tillämpas. För en tillämpare utan mer ingående kunskaper om det internationella delgivningssamarbetet torde den nuvarande regleringen framstå som svårtillgänglig.

Det som ytterligare försvårar det nuvarande delgivningssamarbetet är att uppgiften att bistå med delgivning kan involvera flera aktörer. För en myndighet eller enskild som vill få till stånd en delgivning är det inte alltid givet till vem myndigheten eller den enskilde ska vända sig för att söka information om och för att erhålla bistånd med delgivning.

Förutom Regeringskansliet är utlandsmyndigheterna, länsstyrelserna, polismyndigheterna, Skattemyndigheten och Kronofogdemyndigheten samt domstolar och Åklagarmyndigheten på olika sätt och i olika grad involverade i hanteringen av ärenden om internationell delgivning. Därutöver tillkommer privata delgivningsföretag som har en betydelsefull roll vid delgivning både i Sverige och utomlands. I många fall är flera av dessa aktörer inblandade i ett och samma ärende.

När det gäller Regeringskansliet finns det en allmän strävan att renodla dess verksamhet och minska handläggningen av förvaltningsärenden. Detta arbete har pågått under en längre tid, dels genom att Sverige

anslutit sig till eller genomfört nya internationella överenskommelser som möjliggör direktkontakter mellan behöriga myndigheter, dels genom en översyn av andra delar av lagstiftningen som reglerar det straffrättsliga samarbetet. En av utgångspunkterna för detta arbete är att i största möjliga mån flytta ut ärendehantering från Regeringskansliet.

Sammanfattningsvis kan regeringen konstatera att regelverket avseende det internationella delgivningssamarbetet i stora delar är föråldrat och spritt på en mängd olika författningar, varav några gäller generellt medan andra avser en specifik internationell överenskommelse. Vidare är en rad olika aktörer involverade.

5.2 En ny reglering om internationell delgivning

Regeringens bedömning: En ny och ändamålsenlig reglering om internationell delgivning bör införas. De nya bestämmelserna bör ersätta flera av de författningar som reglerar förfarandet och formkraven för det internationella delgivningssamarbetet samt tydliggöra vissa förutsättningar när delgivning ska ske utomlands eller bistånd med delgivning lämnas i Sverige. Det nya regelverket och de särskilda regler som gäller gränsöverskridande delgivning i förvaltningsrättsliga mål och ärenden är tillräckliga och bör inte föranleda några ytterligare förändringar när det gäller dessa mål och ärenden. Den nya regleringen bör vara sammanhållen, skapa ett mer effektivt förfarande och minska antalet aktörer i delgivningssamarbetet. De nya bestämmelserna kan i huvudsak meddelas genom förordning.

Promemorians bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna instämmer i att det bör införas en ny reglering eller har inte haft någon invändning mot detta. Flertalet remissinstanser har vidare inte invänt mot promemorians bedömning att de möjligheter som finns till gränsöverskridande delgivning i förvaltningsrättsliga mål och ärenden är tillräckliga och kräver inte någon ändring av nuvarande regler. *Förvaltningsrätten i Stockholms län* och *Centrala studiestödsnämnden* delar inte denna bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

En ny och ändamålsenlig reglering

Den ökade rörligheten i världen, fler internationella kontakter och förbättrade kommunikationer har lett till att behovet av gränsöverskridande delgivning har ökat. Detta ställer krav på en mer överskådlig och lättillgänglig reglering än den som finns i dag. I föregående avsnitt har också beskrivits och konstaterats bristerna med dagens reglering. Regeringen anser mot denna bakgrund att en ny reglering om internationell delgivning bör införas.

Utgångspunkten för den nya regleringen är att den ska vara generell och tillämpas för all internationell delgivning om annat inte föreskrivs i

Prop. 2012/13:182 lag eller annan författning, t.ex. i EG:s delgivningsförordning eller de EU-förordningar som reglerar samarbetet avseende indrivning eller skattefrågor. Den nya regleringen bör i sistnämnda fall endast komplettera dessa regler. Den strävan som finns att avlasta Regeringskansliet från handläggning av förvaltningsärenden bör också beaktas.

Bestämmelserna i den nya regleringen bör på ett heltäckande sätt beskriva förutsättningarna och förfarandet för delgivning i såväl Sverige som utomlands. Regleringen bör tillämpas även om det inte finns något avtal om delgivningssamarbete med en annan stat. Ett sådant synsätt till delgivningssamarbete kan också gynna den omvända situationen, dvs. när t.ex. svensk domstol vill begära bistånd med delgivning i en stat med vilken Sverige inte har något avtal. Många stater tillämpar principen om reciprocitet, dvs. den staten är beredd att lämna bistånd om Sverige kan lämna motsvarande bistånd.

Bestämmelserna bör bl.a. reglera vad en ansökan ska innehålla, hur den ska översändas och vilka möjligheter till komplettering som står till buds vid en ofullständig ansökan. Av bestämmelserna bör också framgå vilket språk en ansökan och tillhörande delgivningshandlingar ska vara avfattade på eller översatta till, samt vilka förutsättningar som gäller för delgivningen om en översättning saknas. Handläggningen ska uppfylla krav på såväl effektivitet som rättssäkerhet och de villkor som ska gälla ska vara tydliga för tillämparen. Vidare bör bestämmelserna klargöra när bistånd med delgivning utomlands kan lämnas. I den mån det är möjligt bör domstolar och andra myndigheter samt enskilda i största möjliga utsträckning själva ombesörja delgivningen. Dessutom bör bestämmelserna klargöra vissa förutsättningar för när delgivning ska ske utomlands eller när bistånd med delgivning i Sverige begärs av en utländsk myndighet. Slutligen bör så få aktörer som möjligt involveras vid bistånd med delgivning.

Bestämmelserna kan i huvudsak meddelas genom förordning. I nuvarande bestämmelser, främst cirkulär, finns i vissa fall mycket detaljerad reglering, t.ex. om länders olika kontaktpunkter, vilka i de flesta fallen inte behöver regleras i förordning utan kan tillhandahållas på annat sätt. Med denna utgångspunkt kan många äldre föreskrifter upphävas.

Vissa frågor, t.ex. att delgivningslagen bör tillämpas när bistånd med delgivning sker i Sverige eller när avvikelser från delgivningslagen kan ske, återkommer regeringen till i avsnitt 6.

Internationell delgivning i förvaltningsrättsliga mål och ärenden

För att delgivning ska kunna ske i utlandet i förvaltningsrättsliga mål och ärenden förutsätts antingen att det finns ett avtalsbaserat samarbete om delgivning med det andra landet eller att det landet, trots avsaknaden av ett avtal, medger eller medverkar till att delgivning sker där. I det omvända fallet, dvs. delgivning i Sverige, kan oavsett mål- eller ärendetyp delgivning ske eller bistånd lämnas med delgivning utan något krav på att det finns ett avtal med den andra staten.

Av redovisningen i avsnitt 4.2.1 framgår att det inte finns någon heltäckande avtalsreglering för delgivning på det förvaltningsrättsliga

området, särskilt när det gäller möjligheten för svenska myndigheter att erhålla bistånd utomlands. Det finns dock ett antal avtal som möjliggör delgivningssamarbete i specifika förvaltningsrättsliga mål och ärenden, t.ex. ärenden och mål om skatt eller indrivning av vissa fordringar. Av inhämtade uppgifter framgår att bistånd med delgivning i dessa mål och ärenden är sällsynta. När det gäller andra typer av förvaltningsrättsliga mål och ärenden sker delgivning över gränserna också i ringa omfattning.

Mot denna bakgrund har i promemorian gjorts den bedömningen att de möjligheter som finns till gränsöverskridande delgivning i förvaltningsrättsliga mål och ärenden är tillräckliga och att några ändringar av nuvarande regler inte krävs. *Förvaltningsrätten i Stockholms län* och *Centrala studiestödsnämnden* delar inte den bedömningen fullt ut. Båda menar i huvudsak att det är svårt, på det underlag som redogörs för i promemorian, att skapa sig en bild av om möjligheterna att delge någon utomlands i förvaltningsrättsliga mål och ärenden är tillräckliga eller inte.

Regeringen gör följande överväganden. Det finns inte ett generellt internationellt regelverk om delgivning i förvaltningsrättsliga mål och ärenden. Visserligen finns det en europarådskonvention från 1977 om delgivning i utlandet av handlingar rörande administrativa frågor men den har endast ratificerats av åtta stater (Sverige är inte en bland dessa). Nuvarande svenska regler om internationell delgivning möjliggör dock att i förvaltningsrättsliga mål och ärenden låta delge någon i Sverige eller att begära delgivning utomlands. Antingen kan de särskilda författningar som styr samarbetet i förvaltningsrättsliga mål och ärenden (se avsnitt 4.2.2) tillämpas eller så kan kungörelserna från 1909 och 1933 tillämpas. Den nya reglering som regeringen avser att införa kommer inte att ändra dessa förutsättningar eller förfaranden.

Regeringen anser således att nuvarande regler och den nya reglering som avses att införas kommer att vara tillräckliga för delgivningssamarbetet i förvaltningsrättsliga mål och ärenden. En begäran om delgivning utomlands kommer att kunna ske i dessa mål och ärendetyper. En annan sak är att den andra staten kan vägra delgivning på grund av att framställningen inte baserar sig på en internationell överenskommelse. Detta kan emellertid inte åtgärdas genom svensk reglering.

Centrala studiestödsnämnden vill även att det klargörs om de delgivningar nämnden behöver få till stånd omfattas av de konventioner som tar sikte på privaträttsliga mål och ärenden. Detta mot bakgrund av att det i promemorian bedömdes att dessa fordringar närmast har en civilrättslig karaktär. Regeringen kan konstatera att flera konventioner avser delgivning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur. Vad som närmare avses med ”mål och ärenden av civil eller kommersiell natur” är i viss mån oklart. Det en stat anser vara ett förvaltningsrättsligt ärende kan i en annan stat ses som ett civilrättsligt mål (jfr dock artikel 1.1 i EG:s delgivningsförordning). Det är alltså upp till den mottagande staten att avgöra om konventionerna är tillämpliga i ett enskilt fall.

6 Överväganden och förslag

6.1 Behöriga myndigheter

Regeringens förslag: Länsstyrelsen i Stockholms län utses till centralmyndighet för internationellt delgivningsarbete och till mottagande organ vid delgivning i Sverige. Detta gäller om annat inte anges i lag eller annan författning eller om bistånd med delgivning begärs med stöd av det nordiska avtalet om rättslig hjälp eller bestämmelserna om Sveriges samarbete med internationella domstolar och tribunaler.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorian föreslog att Länsstyrelsen i Stockholms län även skulle utses till mottagande myndighet för de nordiska delgivningsärendena.

Remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft något att erinra mot förslaget. *Länsstyrelsen i Skåne län* förordar dock att de internationella delgivningsärendena fördelas på de fyra länsstyrelser som hanterar delgivningsföretagen. *Kronofogdemyndigheten* föreslår att Länsstyrelsen i Stockholms län även görs till behörig mottagare i de fall enskild, oavsett hemvist, ansöker om bistånd med delgivning i Sverige utan samband med mål eller ärende.

Skälen för regeringens förslag

Allmänna utgångspunkter

Det internationella delgivningsarbetet är ett samarbete mellan staters behöriga myndigheter, även om stater, bl.a. Sverige, i viss utsträckning tillåter postdelgivning.

I delgivningsarbetet anges de behöriga myndigheterna ofta som sändande och mottagande organ samt centrala organ (eller centralmyndigheter). Sändande och mottagande organ är som benämningen åsyftar behöriga att sända respektive motta framställningar om bistånd med delgivning. En centralmyndighet är ofta, men inte alltid, behörig att också sända och motta sådana ansökningar. Centralmyndigheter har därutöver även ett övergripande ansvar för arbetet och fungerar som ett rådgivande organ för domstolar och andra myndigheter, såväl inhemska som utländska. Om bistånd med delgivning ska ske i Sverige ska i dessa fall en begäran om bistånd i de allra flesta fallen sändas till Justitiedepartementet i egenskap av mottagande organ av delgivningsframställningar eller centralmyndighet för detta samarbete. Några undantag finns. Vid delgivning enligt det nordiska avtalet om rättslig hjälp är länsstyrelserna mottagande organ (se 8 § i 1909 års kungörelse). Enligt 1959 års konvention om rättslig hjälp kan vid delgivning i brottmål framställningar om delgivning skickas direkt till domstolar eller åklagare i Sverige. Skatteverket och Kronofogdemyndigheten är mottagande organ för delgivning på skatte- och indrivningsområdet.

Som sändande organ har Sverige oftast utsett domstolar och andra myndigheter som har att delge någon i ett mål eller ärende.

Centralmyndigheten på Justitiedepartementet fungerar också som sändande organ, oftast när framställningar görs utan något stöd av en internationell överenskommelse.

Den senaste förändringen vad avser utseende av centralmyndighet för internationella delgivningsärenden skedde i samband med införandet av en ny lag om internationell rättslig hjälp i brottmål. I samband med antagandet av den nya lagen föreslog regeringen för riksdagen att Justitiedepartementet skulle vara centralmyndighet för bl.a. ärenden om delgivning (se prop. 1999/2000:61 s. 90).

Rollen som mottagande organ och centralmyndighet

I promemorian föreslås att Länsstyrelsen i Stockholms län utses till såväl mottagande organ som centralmyndighet för det internationella delgivningssamarbetet, med undantag för den särskilda ordning som gäller internationell delgivning i mål och ärenden om skatt och in-drivning. I dessa fall föreslås att Kronofogdemyndigheten och Skatteverket kvarstår som mottagande organ. I stort sett samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran. *Länsstyrelsen i Skåne län* anser dock att de internationella delgivningsärendena bör delas upp på de fyra länsstyrelser som hanterar delgivningsföretagen.

Promemorian hade som utgångspunkt att rollen som *mottagande organ* bör delas mellan så få myndigheter som möjligt. Regeringen delar denna bedömning framför allt mot bakgrund av att delgivningssamarbetet torde bli mest effektivt med så få aktörer som möjligt. När det sedan gäller rollen som *centralmyndighet*, som delvis har samma funktion som mottagande organ, bör en sådan central funktion endast tilldelas en myndighet. Tanken med en centralmyndighetsfunktion i det internationella samarbetet är att stater ska veta till eller från vilken myndighet en ansökan om bistånd med en viss åtgärd lämnas eller kommer ifrån. Vidare åligger det en centralmyndighet att ha ett övergripande ansvar för samarbetet. Denna funktion bör därför ligga på en myndighet och inte spridas på flera. Eftersom centralmyndigheten ofta fungerar som mottagande organ är regeringens utgångspunkt därför att samma myndighet bör vara såväl mottagande organ som centralmyndighet för det internationella delgivningssamarbetet. Den lösning som Länsstyrelsen i Skåne län har föreslagit, riskerar enligt regeringens mening att komplicera samarbetet för svenska och utländska myndigheter. Genom att koncentrera uppgifterna till en och samma myndighet upprätthålls också kompetens och kontinuitet i det internationella delgivningssamarbetet.

När det sedan gäller frågan om vilken myndighet som ska utses till mottagande organ och centralmyndighet för internationell delgivning ansluter sig regeringen även här till de bedömningar och överväganden som görs i promemorian. Länsstyrelserna handlägger redan i dag ett stort antal ärenden om delgivning, såväl nationella ärenden som ärenden på begäran av utländska domstolar och myndigheter. De utländska ärendena kommer huvudsakligen från de nordiska länderna. Av inhämtade uppgifter framgår att länsstyrelsernas hantering av delgivningsärenden fungerar väl.

Enligt regeringens mening är vidare delgivningsärenden inte av den karaktären att de behöver hanteras inom Regeringskansliet utan kan med fördel skötas av en förvaltningsmyndighet, t.ex. en länsstyrelse. Detta ligger också i linje med regeringens strävan att förvaltningsärenden i så stor utsträckning som möjligt ska flyttas ut från Regeringskansliet till domstolar och förvaltningsmyndigheter.

Sammanfattningsvis anser därför regeringen att de internationella delgivningsärendena bör hanteras av en länsstyrelse. Endast en länsstyrelse bör utses. I promemorian föreslås att Länsstyrelsen i Stockholms län utses för uppgiften. Majoriteten av remissinstanserna har inte invänt mot detta förslag. Länsstyrelsen i Stockholms län är en av de länsstyrelser som handhar flest ärenden om delgivning. Regeringen delar bedömningen att Länsstyrelsen i Stockholms län är ett lämpligt val och därför bör utses till mottagande organ och centralmyndighet för detta samarbete, med två undantag förutom den ordning som gäller på skatte- och indrivningsområdet, som regeringen återkommer till.

Visserligen innebär detta att centralmyndighetsfunktionen för det internationella rättsliga samarbetet, som i övriga delar ligger kvar på Justitiedepartementet, splittras upp. Regeringen ser inte några problem med detta. Delgivningsärenden skiljer sig mycket från andra ärenden om rättsligt samarbete som hanteras på Justitiedepartementet. Ärenden om delgivning är mer rutinartade och kräver aldrig att några beslut fattas. Dessutom är det inget som hindrar att de olika funktionerna samråder med varandra när skäl uppstår.

I promemorian föreslås att all internationell delgivning koncentreras till en och samma länsstyrelse, såväl ansökningar från nordiska länder som nu är fördelade på samtliga länsstyrelser i Sverige, som tillkommande ärenden om delgivning från andra länder. Förslaget ligger i linje med de utgångspunkter utredaren haft för sitt uppdrag. Regeringen menar emellertid att det nordiska delgivningssamarbetet har en lång tradition, är inarbetat och fungerar mycket väl. Något som också länsstyrelserna själva vittnar om. Vidare har centralmyndigheten ingen roll i detta samarbete. Regeringen anser därför att det i nuläget inte finns tillräckligt starka skäl för att ändra nuvarande ordning som baserar sig på det nordiska avtalet om rättslig hjälp. Rör det sig om delgivning utanför det avtalets tillämpningsområde ska en sådan ansökan däremot i framtiden ges in till Länsstyrelsen i Stockholms län i dess här föreslagna funktion som centralmyndighet.

Kronofogdemyndigheten har fört fram att det bör övervägas om inte Länsstyrelsen i Stockholms län också bör vara behörig mottagare i de fall enskild, oavsett hemvist och om delgivning ska ske i Sverige, enligt 9 § delgivningslagen, ansöker om bistånd med delgivning utan samband med mål eller ärende. Regeringen kan i och för sig ha förståelse för myndighetens synpunkt mot bakgrund av promemorians förslag att koncentrera i princip all internationell delgivning till en länsstyrelse. Eftersom dessa ärenden inte rör det internationella delgivningssamarbetet anser regeringen att det saknas skäl för att ändra den nuvarande ordningen. Samtliga länsstyrelser bör därför alltså vara behöriga mottagare när enskilda ansöker om bistånd med delgivning i Sverige.

I förhållande till de s.k. tribunallagarna, se avsnitt 4.2.2, föreslår promemorian att Sverige bör överväga att lämna underrättelser till de

internationella domstolar och tribunaler som Sverige samarbetar med om att Länsstyrelsen i Stockholms län är svensk centralmyndighet för mottagande av delgivningsframställningar. Några lagändringar föreslås emellertid inte i promemorian.

Av 2 § lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt framgår att ansökningar förmedlas via Justitiedepartementet. Även i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen och lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone utpekas Justitiedepartementet som mottagande organ av samtliga ansökningar.

Sedan samarbetet inleddes med de internationella domstolarna har endast ett fåtal delgivningsärenden handlagts på departementet. Mot bakgrund av att samarbetet med några av de ovanstående domstolarna kommer att upphöra i framtiden i och med att domstolarna avslutar sina uppdrag ser regeringen det inte som meningsfullt att nu ändra de kommunikationskanaler som redan är etablerade. Detta skulle enbart komplicera samarbetet.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att Länsstyrelsen i Stockholms län utses till centralmyndighet för internationell delgivning och till mottagande organ för delgivning i Sverige om inte annat anges i lag eller annan författning. Samtliga länsstyrelser kvarstår dock som mottagande organ beträffande bistånd med delgivning enligt det nordiska avtalet om rättslig hjälp. I förhållande till samarbetet med internationella domstolar och tribunaler föreslås ingen ändring vad gäller kommunikationskanaler. Som angetts i avsnitt 5.2 bör det heller inte göras några ändringar vad gäller delgivningssamarbetet i förvaltningsmål och där Kronofogdemyndigheten och Skatteverket uttryckligen utsetts till behöriga myndigheter.

6.2 Delgivning utomlands

6.2.1 Förutsättningar för delgivning i utlandet

Regeringens förslag: En bestämmelse införs som klargör att delgivning med en person som vistas i utlandet får ske om den stat där delgivning ska ske tillåter det. En följdändring och ett förtydligande görs i rättegångsbalken.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna har i stort sett inte haft några invändningar mot förslaget. *Stockholms tingsrätt* och *Malmö tingsrätt* har haft vissa lagtekniska synpunkter. *Förvaltningsrätten i Stockholms län* anser inte frågan tillräckligt utredd.

Skälen för regeringens förslag: Delgivningslagen är tillämplig vid delgivning utomlands (se avsnitt 4.2.2). I lagen finns några bestämmelser som rör utlandsdelgivning (se 3, 9, 10 och 40 §§). Däremot finns inte någon uttrycklig begränsning av i vilka fall delgivning får ske i utlandet. Det innebär emellertid inte att svenska domstolar eller myndigheter utan några begränsningar kan delge personer utomlands. Vissa länder

Prop. 2012/13:182 betraktar delgivning på det egna territoriet som utförs av andra staters myndigheter som en otillåten myndighets- eller maktövning.

Frågan behandlas i ett antal internationella överenskommelser om delgivnings-samarbetet. Några innehåller uttryckliga bestämmelser om att stater utan undantag ska tillåta varandras myndigheter att direkt delge personer som befinner sig i ett annat avtalslutande land, t.ex. EG:s delgivningsförordning och 2000 års EU-konvention. Andra konventioner öppnar upp en möjlighet för sådan delgivning, t.ex. Haagkonventionen. Enligt Haagkonventionen får emellertid de anslutna länderna reservera sig mot den möjligheten; något som ca hälften av de anslutna länderna gjort. En svensk domstol eller förvaltningsmyndighet får således inte själv delge en mottagare i ett land som gjort en sådan reservation utan får begära bistånd med delgivningen från det andra landets behöriga myndigheter.

I flera avtal som Sverige är bundet av regleras inte möjligheterna för en stat att själv delge någon i en annan stat utan endast bistånd med delgivning. I relation till dessa avtalsstater måste utgångspunkten vara att det inte är tillåtet att postdelge någon i en annan stat. Samma utgångspunkt får också anses gälla när delgivning behöver ske i en stat som Sverige inte har ett avtal om samarbete med. Även här torde det enda alternativet vara att begära bistånd med delgivning av den andra statens myndigheter. En annan sak är att information bör inhämtas från dessa stater om vilka möjligheter som finns för svenska myndigheter att delge en person med post i den staten, dvs. om den staten ger ett generellt tillstånd till att så kan ske, vilket regeringen uppfattar att synpunkterna från *Förvaltningsrätten i Stockholms län* syftar till. Detta är dock en fråga som får utredas i det enskilda fallet och som centralmyndigheten då har att bistå med.

När det gäller Haagkonventionen eller andra internationella avtal som föreskriver begränsningar i rätten att använda postdelgivning får svenska domstolar och förvaltningsmyndigheter, enligt principen om fördragskonform tolkning av traktater, förväntas respektera sådana begränsningar. Beaktandet av denna internationella förpliktelse har också kommit till uttryck i ett av Justitiekanslern fattat beslut den 18 april 2007 (dnr 4276-05-40). Justitiekanslern uttalade bl.a. att det åligger Sverige att som part till Haagkonventionen acceptera de begränsningar gällande möjligheterna att delge enskilda i ett annat land som det landet i enlighet med konventionen uttryckligen har uppställt.

Enligt regeringen är det en given utgångspunkt att svenska domstolar och myndigheter inte kan agera på en annan stats territorium utan att veta att det är tillåtet. För att tydliggöra detta när det gäller delgivning anser regeringen att en bestämmelse ska införas i delgivningslagen som anger att delgivning får ske i annan stat om den staten tillåter det. Bestämmelsen bör inte begränsas till postdelgivning. Även andra former av delgivning bör omfattas.

Av 33 kap. 6 § första stycket rättegångsbalken framgår bl.a. att 3 § delgivningslagen inte ska gälla vid delgivning av stämning i brottmål. Hänvisningen avser att utesluta möjligheten att tillämpa utländsk rätt vid sådan delgivning (se prop. 2009/10:237 s. 231). Den begränsningen bör fortsatt gälla, vilket föranleder en följdändring och ett förtydligande i den aktuella bestämmelsen i rättegångsbalken.

Regeringens förslag: Enskild sökande som behöver bistånd med delgivning utomlands utan samband med ett mål eller ärende får vända sig till Länsstyrelsen i Stockholms län för sådant bistånd. Regeringen ska få meddela föreskrifter om under vilka förutsättningar en enskild sökande kan få bistånd med delgivning utomlands.

Regeringens bedömning: Motsvarande ska gälla när domstolar och förvaltningsmyndigheter behöver bistånd med delgivning utomlands, vilket kan regleras i förordning.

Promemorians förslag: I promemorian föreslogs att domstolar och förvaltningsmyndigheter skulle få vända sig till utlandsmyndigheterna för att erhålla bistånd med delgivning utomlands och att enskilda sökanden inte längre skulle få bistånd med delgivning i utlandet.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser har tillstyrkt förslagen eller lämnat dem utan erinran. När det gäller domstolars och förvaltningsmyndigheters möjligheter att erhålla bistånd med delgivning utomlands ställer sig *Förvaltningsrätten i Stockholms län* och *Domstolsverket* tveksamma till förslaget och menar i stort att delgivningsarbetet torde vara mer effektivt om alla ärenden gick via ett centralt organ. Beträffande enskilda sökandes möjligheter att erhålla bistånd med delgivning utomlands avstyrker *Justitieombudsmannen* och *Svensk Energi* förslaget. *Stockholms tingsrätt* anser att det bör övervägas om inte Länsstyrelsen i Stockholms län bör ha en skyldighet att i vart fall vägleda enskilda i delgivningsärenden. Även *Kronofogdemyndigheten* och *Sveriges advokatsamfund* ställer sig tveksamma till promemorians förslag i denna del. *Åklagarmyndigheten* vill att det förtydligas vilka kommunikationsvägar som ska användas när delgivning sker med stöd av FN:s konventioner om straffrättsligt samarbete.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Bistånd till domstolar och förvaltningsmyndigheter

Domstolar och förvaltningsmyndigheter behöver kunna delge personer utomlands. De internationella avtal som finns om delgivningsarbetet syftar till att underlätta detta. Flera avtal tillåter att domstolar och andra myndigheter använder sig av postdelgivning (se avsnitt 6.2.1).

Postdelgivning är dock inte alltid möjlig. Det innebär att svenska domstolar och myndigheter i dessa fall i stället får begära bistånd med delgivning. Flertalet av de internationella överenskommelserna t.ex. EG:s delgivningsförordning, innebär att den svenska domstol eller myndighet som behöver delge någon i en annan stat skickar en begäran om bistånd direkt till ett mottagande organ i den andra staten. Andra avtal har en liknande konstruktion. Enligt vissa avtal som Sverige ingått på främst det straffrättsliga området, bl.a. flera FN-konventioner och bilaterala avtal med Amerikas förenta stater, Kanada och Australien, ska en begäran om delgivning gå igenom en central myndighet.

När det gäller delgivning i stater med vilka Sverige inte har något avtal om samarbete med delgivning är det inte möjligt att generellt ange om postdelgivning kan ske eller vilka krav som kan komma att ställas när

Prop. 2012/13:182 bistånd begärs. Förutsättningarna varierar mellan de olika staterna. Om en stat över huvud taget kan samarbeta utan avtal torde det oftast krävas att en begäran om bistånd kommer från en centralmyndighet i Sverige eller den svenska utlandsmyndigheten i den staten. I vissa fall kan även kontakter via diplomatiska kanaler krävas.

I ett mindre antal fall kommer den svenska domstolen eller myndigheten som vill delge någon utomlands att behöva hjälp av annan svensk myndighet. I promemorian föreslogs att en begäran i dessa fall skulle skickas direkt eller via Utrikesdepartementets kurirexpedition till den aktuella svenska utlandsmyndigheten om inte något internationellt avtal krävde att framställningen skickades via den svenska centralmyndigheten, dvs. den föreslagna Länsstyrelsen i Stockholms län. *Förvaltningsrätten i Stockholms län* och *Domstolsverket* är tveksamma till denna lösning och menar att promemorians förslag försvårar domstolars och myndigheters hantering av internationella delgivningar. Båda remissinstanserna anser att domstolar och myndigheter bör, liksom i dag, få vända sig till centralmyndigheten när bistånd med delgivning utomlands begärs.

Regeringen gör följande bedömning. De förändringar som föreslås om internationell delgivning har som ett syfte att förenkla för de aktörer som är involverade i delgivningssamarbetet, t.ex. för centralmyndigheten. Förändringarna får samtidigt inte innebära stora försämringar för andra aktörer, vilket promemorians förslag riskerar att göra.

Delgivning i andra länder med vilka Sverige inte har ett välutvecklat samarbete kräver ofta en kunskap om vilka krav den andra staten kan komma att ställa, hur en begäran ska kommuniceras och eventuellt andra förutsättningar för delgivningen. Domstolar och andra myndigheter kan rimligen inte förväntas ha eller förvärva den kunskapen. I dag kontaktas den nuvarande centralmyndigheten på Justitiedepartementet dagligen med frågor från domstolar och andra myndigheter om hur en delgivning utomlands bäst omhändertas. Utlandsmyndigheterna kommer i regel att ha kunskap om vilka villkor som kan krävas i det specifika landet. Någon samlad kunskap kommer dock inte att finnas hos dessa. Den föreslagna centralmyndigheten för delgivningsärenden, Länsstyrelsen i Stockholms län, är den myndighet som rimligen bör bygga upp en sådan kunskap.

Enligt regeringens uppfattning förenklas hanteringen av ärenden om delgivning utomlands bäst om domstolar och myndigheter har en kontaktpunkt i Sverige. Det gäller särskilt när en begäran om bistånd ska sändas över till en annan stat som Sverige inte har något samarbetsavtal med. En sådan lösning gagnar också utlandsmyndigheternas verksamhet, dvs. de har en kontaktpunkt i Sverige. Denna kontaktpunkt bör enligt regeringens mening vara den föreslagna centralmyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholms län. Med denna lösning blir det också tydligt att i alla de fall som en framställning ska gå via en central myndighet ska framställningen ges in till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Domstolar och andra myndigheter bör emellertid utnyttja de möjligheter som enligt internationella överenskommelser står till buds, t.ex. postdelgivning eller att domstolen kan kommunicera direkt med ett mottagande organ i den andra staten. De närmare förutsättningarna för när en domstol eller myndighet ska få vända sig till Länsstyrelsen i

Bistånd till enskilda sökande

Det internationella delgivningssamarbetet avser delgivning inom ramen för mål eller ärenden och utgår ifrån att det är domstolar eller andra myndigheter som söker bistånd med delgivning i andra länder. De internationella avtalen ger inte en enskild person rätt att påkalla bistånd i ett annat land med delgivning. Ett undantag är artikel 15 i EG:s delgivningsförordning som öppnar upp för enskilda som har ett intresse av ett rättsligt förfarande att låta delge rättegångshandlingar direkt genom stämman, tjänstemän eller andra behöriga personer i det mottagande landet, förutsatt att detta är tillåtet enligt det landets lagstiftning.

Enligt delgivningslagen kan myndighet besluta att part själv får ombesörja delgivning om det inte är olämpligt (8 §). En sådan delgivning kan behöva ske utomlands. Vidare får en person som ska se till att delgivning sker utan samband med ett mål eller ärende vända sig till en länsstyrelse eller, om delgivningen ska utföras utomlands, till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) för bistånd med delgivning (9 §). Exempel på delgivning av detta slag är delgivning av testamente (14 kap. 4 § ärvdabalken), borgenärs delgivning av betalningsanmaning (2 kap. 9 § konkurslagen [1987:672]) och hyresvärds delgivning av underrättelse (12 kap. 44 § första stycket jordabalken). Det i praktiken mest förekommande fallet är emellertid underrättelser från elbolag enligt 11 kap. 4 § första stycket ellagen (1997:857) om att överföringen av el kan komma att avbrytas om inte förfallna fordringar betalas. När part ombesörjer delgivningen eller när delgivning ska ske utomlands med bistånd från Justitiedepartementet får endast vanlig delgivning och stämmanadeldgivning användas (10 § delgivningslagen). De närmare förutsättningarna för Justitiedepartementets bistånd med delgivning i utlandet återfinns i 1933 års kungörelse.

I promemorian föreslogs att enskilda inte skulle få bistånd av svensk myndighet med delgivning utomlands, bl.a. med hänsyn till att det kan ifrågasättas om det är en uppgift för det allmänna att bistå enskilda, vilka i huvudsak utgörs av företag, med sådan delgivning.

Flera remissinstanser har haft invändningar mot förslaget. *Justitieombudsmannen* har avstyrkt förslaget och särskilt pekat på att för privatpersoner innebär promemorians förslag en försämring. *Justitieombudsmannen* tror inte heller att anlitan av privata delgivningsföretag är ett fullgott alternativ för dessa personer. Däremot anser *Justitieombudsmannen* att elbolag och andra större företag på egen hand torde klara av delgivning utomlands. *Sveriges advokatsamfund* har påpekat att problem kan uppkomma om det utländska rättssystemet kräver medverkan av svensk myndighet för delgivning i landet. I sådana fall skulle en enskild utan möjlighet till bistånd kunna lida rättsförlust. *Svensk Energi* avstyrker förslaget och menar att deras företag har fortsatt behov av hjälp med delgivning i utlandet. *Stockholms tingsrätt* har pekat på att vad som föreslås är betydande och att någon vägledning bör lämnas till enskilda. *Kronofogdemyndigheten* har också ifrågasatt om inte

Prop. 2012/13:182 partsdelgivning av enskild i ett annat land skulle kunna ses som otillåten myndighetsutövning av många stater.

Regeringen gör följande bedömning. Utgångspunkten bör vara att en enskild, precis som domstolar och myndigheter, försöker delge själv innan det kan bli aktuellt att begära bistånd. Regeringen kan inte se något som hindrar att t.ex. ett elbolag eller en borgenär försöker delge någon i ett annat land t.ex. genom brev med mottagningsbevis. Tillämpningsområdet för de avtal som finns för internationellt delgivnings-samarbete är myndighetssamarbete inom ramen för mål eller ärenden. Ett skäl till att ha ett avtalsreglerat samarbete är att vissa länder betraktar en myndighets delgivning i ett annat land som myndighetsutövning. När en enskild ska delge någon i utlandet torde det inte vara fråga om myndighetsutövning och sådan delgivning faller i princip utanför det internationella delgivnings-samarbetet. I förhållande till vissa stater kommer det inte heller att finnas några hinder för en part i ett mål eller ärende att delge personer i den staten, t.ex. med vanlig post eller anlåtande av privata delgivningsföretag. Möjligen kan vissa stater se partsdelgivning som myndighetsutövning, såsom Kronofogdemyndigheten påpekat, då det i dessa fall är fråga om delgivning i ett hos myndighet eller domstol anhängiggjort mål eller ärende. Tillåter inte den andra staten sådan delgivning kommer det inte heller enligt svenska regler vara tillåtet att delge i enlighet med vad som föreslås ovan (se avsnitt 6.2.1). I dessa situationer är partsdelgivning alltså inte något alternativ utan ansvaret för att delge någon kommer att åvila domstolen eller myndigheten.

I vissa fall kommer delgivning direkt med post inte att lyckas och den enskilde kommer att behöva någon form av bistånd med delgivningen. Visserligen kan det, såsom anges i promemorian, tänkas att enskilda kan vända sig direkt till myndighet i den andra staten med en begäran om bistånd med delgivningen. I vilken omfattning det är möjligt är dock ovisst. I likhet med vad Stockholms tingsrätt anförut anser regeringen att det därför är angeläget att den föreslagna centralmyndigheten för delgivnings-samarbetet, Länsstyrelsen i Stockholms län, bör se till att – så långt det är möjligt – inhämta information om vilka länder som accepterar att en framställning om bistånd med delgivning görs direkt till myndighet i den staten samt vilka villkor som ställs upp.

Regeringen inser dock att sådan information kan vara svår och ta tid att inhämta och den kan också förändras med tiden. Vidare kan det vara så att den andra staten, såsom Sveriges advokatsamfund påpekat, kräver att en begäran om bistånd med delgivning kommer från en svensk myndighet. En enskild ska, som samfundet påpekat, inte behöva lida någon rättsförlust. Regeringen anser därför att när den enskilde själv inte lyckats delge och det inte är möjligt för en enskild att begära bistånd med delgivning direkt hos en myndighet i den andra staten eller när sådan information saknas bör liksom i dag bistånd med delgivningen kunna ske. Detta bör framgå av lag. För närvarande lämnas motsvarande bistånd av Justitiedepartementet. Regeringen har ovan bedömt att i princip alla övriga uppgifter som rör internationell delgivning och som i dag ligger på Justitiedepartementet ska överföras till Länsstyrelsen i Stockholms län. Promemorian har också haft som utgångspunkt att Justitiedepartementet inte längre ska handha ärenden utan att dessa ska

läggas ut på annan myndighet. I promemorian ansågs dock att bistånd till enskilda inte längre skulle ges. Regeringen gör i likhet med flera remissinstanser en annan bedömning. Vid en sådan bedömning är det naturligt att även uppgiften att lämna bistånd till enskilda överförs till den nya centralmyndigheten. Länsstyrelsen i Stockholms län får därmed ett sammanhållet ansvar för frågor rörande internationell delgivning. Med hänsyn till att lagstiftningsärendet bl.a. syftar till att se över förfarandet i sin helhet när det gäller internationell delgivning gör regeringen vidare bedömningen att förslaget ryms inom beredningsunderlaget. Regeringen anser inte att någon avgränsning bör göras av vilka enskilda som ska kunna erhålla bistånd. En sådan avgränsning skapar enbart tillämpningsproblem. En ansökningsavgift bör tas ut när bistånd söks i likhet med den möjlighet som i dag följer av 1933 års kungörelse.

Sammanfattningsvis anser regeringen att enskild sökande ska få vända sig till Länsstyrelsen i Stockholms län för bistånd med delgivning utomlands. Detta bör dock inte ske förbehållslöst utan den enskilde måste ha uttömt sina egna möjligheter att delge innan bistånd kan begäras. Dessa närmare förutsättningar kan meddelas genom förordning.

6.3 Delgivning i Sverige

6.3.1 Delgivningslagens tillämpning

Regeringens bedömning: Delgivningslagen gäller när bistånd med delgivning lämnas i Sverige och i utlandet. Detta kan meddelas genom förordning.

Promemorians förslag: I promemorian föreslogs att det skulle införas en bestämmelse i delgivningslagen som klargör att den lagen även är tillämplig vid bistånd med delgivning i Sverige på utländsk begäran.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* ställer sig positiv till förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Delgivningslagen gäller när delgivning ska ske i mål eller ärende hos domstol eller annan myndighet eller när delgivning i annat fall ska ske enligt lag eller annan författning (1 § första stycket delgivningslagen). Lagen ska tillämpas när det i annan lag eller författning framgår att en handling ska eller får delges (prop. 2009/10:237 s. 228). Det krävs alltså inte att det uttryckligen anges att delgivningslagen är tillämplig i respektive lag eller författning som avser att reglera delgivningsfrågor även om så sker i normalfallet (se t.ex. 13 § i lagen [1990:314] om ömsesidig handräckning i skatteärenden). Mot den bakgrunden anser regeringen att det står klart att delgivningslagen är tillämplig när en utländsk domstol eller annan myndighet begär bistånd med delgivning i Sverige med stöd av exempelvis EG:s delgivningsförordning.

Om det i lag eller annan författning finns bestämmelser som avviker från delgivningslagen så gäller de i stället (1 § andra stycket delgivningslagen). De avvikande bestämmelserna i andra författningar

Prop. 2012/13:182 kan exempelvis ha den innebörden att vissa bestämmelser i delgivningslagen inte får tillämpas över huvud taget vid delgivning av en viss slags handling eller att vissa bestämmelser endast får tillämpas om särskilda omständigheter föreligger (se t.ex. 2 § 2 mom. i 1909 års kungörelse eller artikel 7 i EG:s delgivningsförordning).

I promemorian föreslås att det ska införas en bestämmelse i delgivningslagen som klargör att delgivningslagen även gäller vid delgivning i Sverige på utländsk begäran. Enligt regeringens mening är delgivningslagen redan under nuvarande ordning tillämplig vid bistånd med internationell delgivning, dvs. både vid bistånd med delgivning i Sverige och i utlandet. Det finns inte något skäl att i delgivningslagen särskilt ange lagens tillämpning vid bistånd med delgivning i Sverige. En sådan reglering kan leda till oklarhet, bland annat i fråga om huruvida delgivningslagen är tillämplig vid bistånd med delgivning i utlandet.

Mot den bakgrunden gör regeringen bedömningen att delgivningslagen som huvudregel är tillämplig vid internationell delgivning. Att delgivningslagen är tillämplig meddelas genom den tänkta förordning som redogörs för i avsnitt 5.2. Om det i lag eller annan författning finns bestämmelser som avviker från delgivningslagen så gäller de i stället. En del avvikelser från huvudregeln kommer framgå av förordningen och några direkt av delgivningslagen (se t.ex. avsnitt 6.3.2 och 6.3.3).

6.3.2 Delgivning enligt förfaranden som avviker från delgivningslagen

Regeringens förslag: Om en ansökan om delgivning i Sverige innehåller en begäran om att ett visst förfarande som avviker från delgivningslagen ska användas, ska det förfarandet tillämpas, om det inte skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har inte haft något att invända mot promemorians förslag. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* och *Stockholms tingsrätt* ställer sig positiva till förslaget men anser att förslaget riskerar att ge alltför stora öppningar för olika tolkningar av på vilket sätt avvikelser från delgivningslagen får ske när bistånd med delgivning lämnas i Sverige. *Sveriges advokatsamfund* anser att sökanden bör visa att det avvikande förfarandet uppfyller svenska allmänna rättsprinciper.

Skälen för regeringens förslag: Det internationella samarbetet innebär att en stats myndighet bistår en annan stats myndighet med en viss åtgärd. Utgångspunkten måste vara att den åtgärd som vidtas också blir användbar i den stat som begärt bistånd. I annat fall fyller biståndet inte något syfte. När det gäller rättslig hjälp i brottmål framgår detta synsätt av 2 kap. 11 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål.

När länder bistår varandra med delgivning bör samma utgångspunkt gälla, dvs. de delgivningsåtgärder som vidtas efter en begäran om bistånd från en annan stats myndighet ska vara användbara för den myndigheten. Flera av de internationella avtalen föreskriver också att delgivning ska

ske antingen enligt lagen i det land där åtgärden ska vidtas eller enligt ett särskilt förfarande som det ansökande landet begär (se bl.a. artikel 7.1 i 1959 års konvention om rättslig hjälp och artikel 5 i Haagkonventionen). Samtidigt kan en stat i vissa fall vara förhindrad att fullt ut tillmötesgå en annan stats önskemål om delgivningssätt. I de internationella avtalen om delgivningssamarbete brukar det formuleras så att om ett särskilt förfarande begärs behöver det inte iaktas om ett sådant förfarande är oförenligt med lagen i den stat som lämnar bistånd (se t.ex. artikel 5 i Haagkonventionen och artikel 7.1 i EG:s delgivningsförordning).

I 2 § i 1909 års kungörelse föreskrivs att delgivning i Sverige på utländsk begäran verkställs enligt delgivningslagen (1 mom.) eller enligt visst annat förfarande, där så kan ske (2 mom.). Vad som avgör om delgivning kan ske enligt visst annat förfarande eller inte framgår inte av kungörelsen eller någon känd praxis. Bestämmelsen i 2 § 2 mom. har haft denna lydelse en längre tid och ger mer intryck av att gränsen går om det särskilda önskemålet av praktiska skäl går att genomföra eller inte.

Regeringen anser att delgivningssamarbetet bör präglas av att Sverige så långt det är möjligt ska bistå en annan stat. Om den utländska myndigheten begär att delgivningen ska ske på ett visst sätt bör utgångspunkten vara att den begäran ska efterkommas. Delgivningslagen ska enligt vad som föreslås ovan tillämpas som utgångspunkt när delgivning ska ske på en utländsk begäran. Lagen innehåller en uttömmande uppräknning av de delgivningssätt som kan förekomma (2 § tredje stycket). I lagen regleras vad de olika delgivningssätten innebär och förutsättningarna för deras tillämpning. Lagen innehåller även allmänna bestämmelser för delgivning. De svenska myndigheterna som bistår en annan stat har med stöd av lagen ett flertal möjligheter att anpassa sig efter de önskemål en annan stat må ha. I de fall det begärda förfarandet ändå avviker från delgivningslagen bör enligt regeringens mening delgivning kunna ske. Det måste dock finnas en gräns för när ett begärt förfarande inte kan accepteras. Den gränsen bör gå när det begärda förfarandet är oförenligt med svenska allmänna rättsprinciper, exempelvis att delgivning inte får ske på ett sätt som skulle anses utgöra en kränkning av en parts rätt till en rättvis rättegång (jfr artikel 6 i Europakonventionen). Därigenom åstadkoms en flexibel och samtidigt rättssäker ordning. Bestämmelsen bör införas i delgivningslagen.

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet och Stockholms tingsrätt tillstyrker att en regel av aktuellt slag införs, men anser att den föreslagna regeln i viss mån är otydlig mot bakgrund av att den är mer frikostig att acceptera ett avvikande förfarande i förhållande till aktuella internationella delgivningsöverenskommelser och 1909 års kungörelse. De anser vidare att det inte anges hur tydligt den utländska myndigheten behöver ange avvikelser. Regeringen kan delvis instämma i detta. En stat som vill att ett visst förfarande ska iaktas har ju ett intresse av att klargöra det så noga som möjligt för att de svenska myndigheterna ska ha en rimlig chans att efterkomma detta förfarande. För tydlighetens skull bör därmed bestämmelsen preciseras på så sätt att den inte endast talar om ett förfarande som avviker från delgivningslagen rent allmänt. I stället bör det framgå att ett av ansökningslandet specifikt angett förfarande som avviker från delgivningslagen får tillämpas om det inte strider mot svenska allmänna rättsprinciper.

Sveriges advokatsamfund har ansett att sökanden ska visa att förfarandet uppfyller svenska allmänna rättsprinciper. Regeringen anser att bedömningen huruvida ett visst förfarande står i strid med svenska allmänna rättsprinciper bör göras av den svenska myndighet som har att vidta delgivningen. Att lägga detta ansvar på den utländska myndigheten vore inte lämpligt.

6.3.3 Krav på översättning av delgivningshandlingar

Regeringens förslag: Vid bistånd med delgivning i Sverige får delgivning av en handling som är skriven på eller översatt till annat språk än svenska eller ett språk som följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige, endast ske med delgivningsmottagarens samtycke om det inte står klart att han eller hon förstår detta språk.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslogs ett krav på översättning endast i relation till de internationella överenskommelser som innehöll ett sådant krav.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har inte haft något att erinra mot förslaget. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* tillstyrker att en bestämmelse om krav på översättning införs i lag men uppger att det är svårt att ta ställning till om promemorians förslag fullt ut motsvarar Sveriges internationella åtaganden på detta område samt bestämmelsens räckvidd i relation till EG:s delgivningsförordning. Fakultetsnämnden har också vissa lagtekniska synpunkter. *Stockholms tingsrätt* har föreslagit att det införs ett generellt krav i delgivningslagen på att handlingar som ska delges ska vara författade på eller översatta till svenska, danska eller norska, såvida annat inte följer av en internationell överenskommelse som Sverige tillträtt. Tingsrätten och *Sveriges advokatsamfund* har även lyft frågan om en generell möjlighet att avslå en begäran om delgivning bör införas i delgivningslagen.

Skälen för regeringens förslag: Det internationella delgivningssamarbetet innebär att den handling som ska delges ofta är skriven på ett annat språk än det officiella språket i det land där delgivning ska ske. Regeringen delar den bedömning som *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* gör, nämligen att det är av stor vikt att den som delges förstår innehållet i de delgivna handlingarna. Detta gör sig särskilt gällande vid internationell delgivning.

De internationella överenskommelserna ger också stater en möjlighet att ställa krav på att de handlingar som ska delges är skrivna på eller översatta till ett visst språk. Denna möjlighet har Sverige utnyttjat genom olika förklaringar eller underrättelser till avtalen. När delgivning ska ske med stöd av EG:s delgivningsförordning ska handlingen vara skriven på eller översatt till svenska eller annat språk som mottagaren förstår (artikel 8.1). Handlingar som ska delges enligt Haagkonventionen ska vara översatta till svenska. Av det nordiska avtalet om rättslig hjälp och 1959 års konvention om rättslig hjälp följer att handlingarna ska vara skrivna på eller översatta till svenska, danska eller norska. Enligt 2000 års EU-

konvention ställs kraven än högre. Om den avsändande myndigheten känner till att mottagaren bara behärskar ett annat språk gäller motsvarande krav på översättning (artikel 5.3) till detta andra språk. Även i relation till andra internationella överenskommelser som innehåller regler om delgivning har Sverige ställt upp krav på översättning till svenska.

I 6 § i 1909 års kungörelse föreskrivs att delgivning av en handling som inte är avfattad på eller översatt till svenska, danska eller norska inte får ske med någon som inte frivilligt tar emot handlingen, om inte delgivning är försvarligt från rättssäkerhetssynpunkt. Bestämmelsen får i huvudsak anses motsvara de förklaringar eller underrättelser som Sverige lämnat till de olika internationella överenskommelserna. Den utgör ett skydd för den enskilde mot att behöva delges handlingar som han eller hon inte förstår.

En bestämmelse med motsvarande krav bör införas i delgivningslagen. När det gäller det närmare innehållet i bestämmelsen delar regeringen den synpunkt som *Stockholms tingsrätt* framfört, dvs. att tillämpningsområdet för bestämmelsen utvidgas. Enligt regeringens bedömning bör bestämmelsen omfatta samtliga situationer då en stat begär bistånd med delgivning, oavsett avtal eller inte. Det får anses vara fullt rimligt att i de fall bistånd begärs utan stöd av något avtal ställa upp ett krav på översättning av de handlingar som ska delges. En bestämmelse bör därför införas som innebär att vid bistånd med delgivning ska den handling som ska delges vara skriven på eller översatt till svenska. De avvikelser som förekommer i olika internationella överenskommelser som är bindande för Sverige och som Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet lyft fram kan meddelas i förordning (jfr 1 § andra stycket delgivningslagen). Gentemot vissa avtal har Sverige t.ex. även att acceptera att de handlingar som ska delges är skrivna på eller översatta till danska eller norska (bl.a. 1959 års konvention om rättslig hjälp). Om handlingen inte är skriven på eller översatt till svenska får den delges endast med mottagarens samtycke. Regeringen delar vidare den synpunkt som Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet framfört att det i lag även bör anges att den mottagande personens samtycke till att ta emot handlingen inte krävs om det står klart att mottagaren förstår det språk som handlingen är skriven på eller översatt till.

Fakultetsnämnden har också ställt sig frågan om inte den s.k. ”ångerveckan” som gäller enligt EG:s delgivningsförordning också bör återspeglas i lagförslaget. Möjligheten för en mottagare att antingen vägra att ta emot en handling direkt eller återsända den till det mottagande organet inom en vecka är en ordning som gäller enligt artikel 8 i EG:s delgivningsförordning men som är främmande för andra internationella överenskommelser som Sverige tillträtt på detta område. Mot den bakgrunden anser inte regeringen att det finns skäl att införa en liknande bestämmelse i delgivningslagen. Bestämmelser som avviker från delgivningslagen såsom exempelvis artikel 8 i EG:s delgivningsförordning ska tillämpas i stället (1 § andra stycket delgivningslagen).

Stockholms tingsrätt och *Sveriges advokatsamfund* har lyft frågan om en generell möjlighet att avslå en begäran om bistånd med delgivning bör införas i delgivningslagen. En sådan bestämmelse finns inte i svensk rätt.

Prop. 2012/13:182 Det har heller inte i praktiken uppstått behov av en sådan avslagsmöjlighet. Mot den bakgrunden finner regeringen därför inte anledning att införa en sådan bestämmelse.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att det i delgivningslagen införs en bestämmelse som innebär att vid bistånd med delgivning i Sverige ska den handling som ska delges vara skriven på eller översatt till svenska eller annat språk som följer av internationella överenskommelser som är bindande för Sverige. Om handlingen inte är skriven på eller översatt till ett språk som accepteras av Sverige får delgivning endast ske om delgivningsmottagaren samtycker eller det står klart att han eller hon förstår det aktuella språket.

6.4 Sekretess vid bistånd med delgivning

Regeringens förslag: Sekretess ska gälla vid bistånd med delgivning. Sekretess ska inte hindra en myndighet som bistår med delgivning att få ut personuppgifter som krävs för att delgivningsuppdraget ska kunna genomföras.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget. *Förvaltningsrätten i Stockholms län* konstaterar att det ofta i bl.a. migrationsmål kan röra sig om känsliga personuppgifter som inte bör delges de utländska behöriga myndigheterna. Förvaltningsrätten anser inte att frågan om hur delgivning bör ske så att känsliga personuppgifter inte kommer till de utländska myndigheternas kännedom är tillräckligt utredd.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 22 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller sekretess i verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

I enlighet med vad som föreslås i det föregående kommer Länsstyrelsen i Stockholms län och svenska utlandsmyndigheter att bistå domstolar och myndigheter samt enskilda med delgivning utomlands. I en del fall kommer myndigheternas verksamhet bestå i att förmedla delgivningsframställningar från Sverige till utländska myndigheter. Det kan uppstå tveksamhet om en sådan verksamhet utgör en verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen enligt de förutsättningar som anges i 22 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen. Samma tveksamheter torde uppstå vid delgivning i Sverige på utländsk begäran.

Enligt regeringens mening bör det förtydligas att den sekretess som avses i 22 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen även omfattar verksamhet som avser bistånd med delgivning. Visserligen får bestämmelserna redan i dag anses täcka sådan verksamhet. För att det inte ska råda något tvivel om att uppgifter om enskilds personliga förhållanden som förekommer i ärenden om bistånd med delgivning i utlandet eller i Sverige verkligen omfattas av sekretessbestämmelsen i

Även den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 26 § offentlighets- och sekretesslagen, som gäller en myndighets möjlighet att för delgivningsändamål få ut uppgifter om enskilda adress, telefonnummer, arbetsplats eller fotografi, bör ändras på motsvarande sätt. Med dessa ändringar kommer sekretesskyddet att vara utformat på ett ändamålsenligt sätt för hela handläggningskedjan när bistånd lämnas med delgivning, såväl vid delgivning i utlandet som vid delgivning i Sverige. *Förvaltningsrätten i Stockholms län* menar att frågor om vilka uppgifter som bör lämnas ut från myndigheter till andra länder i samband med delgivning inte är tillräckligt utredd. Bestämmelserna som reglerar detta har dock inte varit föremål för översyn i detta sammanhang och påverkas därför inte av förslaget.

6.5 Förklaringar och underrättelser till internationella avtal

Regeringens förslag: Sverige ska lämna nya förklaringar eller underrättelser till internationella avtal som innehåller bestämmelser om delgivning som anger att Länsstyrelsen i Stockholms län är mottagande organ för bistånd med delgivning i Sverige tillika Sveriges centralmyndighet för internationellt delgivnings-samarbete.

Promemorians förslag går ut på att Länsstyrelsen i Stockholms län ska utses till mottagande myndighet för samtliga internationella delgivningsärenden, dvs. även beträffande de nordiska ärendena och de föreslagna förklaringarna och underrättelserna bygger på detta. I övrigt överensstämmer promemorians förslag med regeringens.

Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: En överflyttning av centralmyndighetsfunktionen och rollen som mottagande organ till Länsstyrelsen i Stockholms län förutsätter att domstolar och andra myndigheter i Sverige och i andra länder får kännedom om detta. När samarbete sker med stöd av internationella avtal tillkännager avtalsstaterna vilka myndigheter i det egna landet som är behöriga mottagande respektive sändande organ samt centralmyndighet. Sverige bör därför till de internationella avtal som innehåller delgivningsbestämmelser, och där det för avtalets tillämpning krävs att Sverige anger vilka myndigheter som är behöriga, lämna förklaringar av innebörd att Länsstyrelsen i Stockholms län är centralmyndighet i fråga om internationell delgivning och därtill behörig mottagande myndighet för framställningar till Sverige. I egenskap av centralmyndighet kommer Länsstyrelsen i Stockholms län att i förekommande fall vara behörig att göra sådana framställningar som uteslutande tillkommer ett lands centralmyndighet. Sådan exklusiv behörighet föreligger bl.a. enligt några av FN:s straffrättsliga konventioner och Sveriges bilaterala avtal om straffrättsligt samarbete. För övriga fall bör gälla att de organ som Sverige i redan avgivna förklaringar har utsett – i huvudsak domstolar

Prop. 2012/13:182 och förvaltningsmyndigheter – alljämt bör vara behöriga sändande myndigheter i Sverige.

Ändrade förklaringar eller underrättelser bör göras till EG:s delgivningsförordning, 1965 års Haagkonvention, 1959 års konvention om rättslig hjälp och ett antal straffrättsliga FN-konventioner. Sverige bör också underrätta de stater som Sverige har bilaterala avtal med om det straffrättsliga samarbetet (Amerikas förenta stater, Australien, Kanada) samt Japan som EU träffat avtal om rättslig hjälp med.

7 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2014.

Regeringens bedömning: Några övergångsbestämmelser behövs inte.

Promemorians förslag: I promemorian föreslogs ett ikraftträdande av lagändringarna den 1 april 2013 samt tillämpning av äldre förfarandebestämmelser på ärenden som påbörjats före ikraftträdandet.

Remissinstanserna har inte lämnat några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: En förflyttning av funktionen som mottagande organ när bistånd begärs med delgivning i Sverige och som centralmyndighet för internationell delgivning från Justitiedepartementet till Länsstyrelsen i Stockholms län kräver i huvudsak organisatoriska förändringar. De nya bestämmelserna innebär främst att reglerna om och förfarandena vid internationell delgivning förenklas och förtydligas. I sak förändras inte förfarandet vid internationell delgivning.

Regeringens bedömning är därför att några särskilda övergångsbestämmelser inte bör införas. Författningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2014.

Regeringens bedömning: Kostnaderna för en överföring av centralmyndighetsfunktionen för internationell delgivning och tillhörande ärenden från Regeringskansliet till Länsstyrelsen i Stockholms län bör finansieras i enlighet med de förslag som lagts fram av regeringen i budgetpropositionen för 2013, dvs. genom omfördelning av anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet till utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Promemorians bedömning var att kostnaderna för den nya centralmyndigheten skulle finansieras genom omfördelning inom länsstyrelsernas ramanslag samt att resurser överförs från Regeringskansliet till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har inte haft något att invända mot promemorians bedömning. *Länsstyrelsen i Stockholms län* uppmärksammar att kostnaderna för stämmingsmannadelgivning genom polisens försorg ökat väsentligt sedan 2011. Vidare ställer sig Länsstyrelsen positiv till att förbättra informationen om internationell delgivning men understryker att detta förutsätter att tillräckliga resurser anslås för ett sådant arbete. *Förvaltningsrätten i Stockholms län* och *Centrala studiestödsnämnden* ifrågasätter promemorians bedömning att domstolar och utlandsmyndigheter inte skulle få ökade kostnader och ökad arbetsbelastning i samband med de nya förslagen.

Skälen för regeringens bedömning

Kostnader för den nya centralmyndigheten

I promemorian uppskattades verksamheten vid den nya centralmyndigheten för internationell delgivning motsvara fyra årsarbetskrafter. Denna bedömning gjordes mot bakgrund av att promemorian föreslog att all internationell delgivningsverksamhet skulle koncentreras till Länsstyrelsen i Stockholms län, dvs. såväl de nuvarande ärendena med ansökningar från andra nordiska länder om delgivning som de tillkommande ärendena om delgivning från länder i övriga världen. I och med att regeringen i den del som rör de nordiska delgivningsärendena inte föreslår några förändringar (se avsnitt 6.1) finns inte heller skäl att omfördela inom länsstyrelsernas ramanslag. Vad beträffar finansieringen i övrigt av den nu föreslagna verksamhetsöverföringen från Regeringskansliet till Länsstyrelsen i Stockholms län har regeringen i budgetpropositionen för 2013 föreslagit att anslagen ska minska för vissa myndigheter inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet för att omfördelas till utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag den 17 december 2012.

Länsstyrelsen i Stockholms län har påpekat att kostnaderna för stämmingsmannadelgivning ökat väsentligt sedan den nya delgivningslagen trädde i kraft och vill försäkra sig om att det kommer att finnas täckning för dessa kostnader även i framtiden. Regeringen är medveten om att dessa kostnader ökat. Detta har också föranlett att kostnaden för delgivning i Sverige på utländsk begäran även ökat hos den nuvarande central-

Prop. 2012/13:182 myndigheten för internationell delgivning. För närvarande debiterar centralmyndigheten medel från Domstolsverket för samtliga kostnader som hänför sig till internationellt delgivningssamarbete (t.ex. stämmningsmannadelgivning). Genom regleringsbrev för budgetår 2013 avseende Sveriges Domstolar ges även den nya centralmyndigheten, dvs. Länsstyrelsen i Stockholms län, denna möjlighet i och med att verksamheten för internationella delgivningar flyttas över dit.

Vidare görs i promemorian bedömningen att informationen om internationell delgivning behöver förbättras och det föreslås att en internetbaserad sök- och informationstjänst ska utvecklas. Regeringen ansluter sig till promemorians bedömning i denna del men vill understryka att det handlar om att vidareutveckla information som redan finns tillgänglig samt att informationen och eventuella söktjänster måste infogas i ett under Länsstyrelsen i Stockholms län redan befintligt system. Det är mot denna bakgrund som regeringen i budgetpropositionen för 2013 föreslog att Länsstyrelsen i Stockholms län engångsvis ska tillföras 350 000 kronor för att täcka kostnaden för detta arbete.

Kostnader för delgivning i utlandet

Förvaltningsrätten i Stockholms län uttrycker oro över att domstolarna genom det nya förslaget får kostnader för delgivning utomlands som de inte tidigare haft. *Centrala studiestödsnämnden* anser i motsats till promemorians bedömning, att utlandsmyndigheternas arbetsmängd och kostnader torde öka i och med att svenska myndigheter ska vända sig direkt till utlandsmyndigheterna för att få bistånd med utlandsdelgivning.

I förhållande till de förslag som rör bistånd med delgivning i utlandet (se avsnitt 6.2.2) har regeringen anslutit sig till de remissinstanser som invänt mot promemorians förslag. I stället anser regeringen att domstolar, förvaltningsmyndigheter och enskilda, under vissa förutsättningar, även i fortsättningen ska få vända sig till centralmyndigheten för bistånd med delgivning, dvs. Länsstyrelsen i Stockholms län. Även i framtiden kommer det således att finnas en kontaktpunkt i Sverige både för svenska domstolar och myndigheter som behöver bistånd med delgivning i utlandet samt för utlandsmyndigheterna som liksom tidigare kan vara en länk i delgivningssamarbetet. Kostnaderna och arbetsinsatserna för domstolar och förvaltningsmyndigheter torde bli i det närmaste oförändrade med de föreslagna ändringarna. Eventuella merkostnader bedöms rymmas inom befintliga anslagsramar.

9.1 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

33 kap.

6 § Bestämmelserna i 3 § *andra stycket*, 34–38 och 47–51 §§ delgivningslagen (2010:1932) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Bestämmelserna i 24 § delgivningslagen hindrar inte att den tilltalade delges stämning och andra handlingar i ett brottmål genom förenklad delgivning om han eller hon av polisman, åklagare, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen vid ett personligt sammanträffande har delgetts information om att sådan delgivning kan komma att användas i tingsrätten och det vid den tidpunkt då handlingarna skickas till den tilltalade inte har förflutit längre tid än sex veckor sedan informationen lämnades.

Paragrafen, som behandlas i avsnitt 6.2.1, anger vad som gäller för delgivning av stämning i brottmål.

I *första stycket* görs en ändring till följd av de ändringar som görs i 3 § delgivningslagen. Följdändringen innebär att det alljämt är uteslutet att tillämpa utländsk rätt vid delgivning av stämning i brottmål. Detta tydliggörs genom en hänvisning till 3 § *andra stycket* delgivningslagen.

9.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

10 kap.

26 § Sekretess hindrar inte att en uppgift om en enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av en enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932) *eller för bistånd med sådan delgivning*.

Om den enskilde hos en myndighet som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst har begärt att abonnemanget ska hållas hemligt och om uppgiften är sekretessbelagd enligt 29 kap. 3 §, får den lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

I paragrafen, som har behandlats i avsnitt 6.4, regleras frågan om en myndighets möjlighet att ta del av uppgifter som normalt omfattas av sekretess vid delgivning eller bistånd med delgivning.

Genom en ändring i paragrafens *första stycke* klargörs att bestämmelsen även är tillämplig när uppgifterna behövs vid bistånd med delgivning.

Med stöd av bestämmelsen kan Länsstyrelsen i Stockholms län i sin verksamhet med delgivningsbistånd få del av sådana personuppgifter som anges i paragrafen utan hinder av att de omfattas av sekretess. En sådan situation skulle kunna vara att den som söks för delgivning har skyddade personuppgifter. Om uppgifterna behövs för att Länsstyrelsen ska kunna bistå med delgivning hindrar alltså inte sekretess att

Prop. 2012/13:182 uppgifterna lämnas ut. Även vid delgivning i utlandet kan främst utlandsmyndigheterna ha behov av att få del av sekretessbelagda personuppgifter.

22 kap.

5 § Sekretess gäller i verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932) *eller bistånd med sådan delgivning* för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Paragrafen, som har behandlats i avsnitt 6.4, reglerar frågan om sekretess för uppgift om enskilds personliga förhållanden i verksamhet som avser delgivning eller bistånd med delgivning.

Genom ändringen i *första stycket* klargörs att bestämmelsen även omfattar bistånd med delgivning. Verksamheten vid Länsstyrelsen i Stockholms län eller vid utlandsmyndigheterna med att lämna bistånd med delgivning utgörs i vissa fall av annan verksamhet än verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen. Ibland kommer biståndet enbart bestå i ett vidareförmedlande av delgivningsframställningen.

Om exempelvis en svensk domstol har behov att delge en person i ett annat land och domstolens ansökan skickas via Länsstyrelsen i Stockholms län så kommer uppgifter om en enskilds personliga förhållanden att skyddas av sekretess även hos Länsstyrelsen.

Om Länsstyrelsen i Stockholms län anlitar ett auktoriserat delgivningsföretag för verkställighet av delgivning på utländsk begäran kommer i förekommande fall tystnadsplikt att gälla hos delgivningsföretaget för uppgifter om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, se 11 § lagen (2010:1933) om auktorisation av delgivningsföretag.

9.3 Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932)

3 § *Delgivning med en person som vistas utomlands får ske om den stat där delgivning ska ske tillåter det.*

Vid delgivning enligt första stycket får lagen på den utländska orten tillämpas, om det inte skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper.

En kallelse av en målsägande, ett vittne, en sakkunnig eller någon som avses i 36 kap. 1 § andra och tredje styckena rättegångsbalken, som ska delges utomlands, får inte ske vid vite, om inte annat följer av lagen (1974:752) om nordisk vittnesplikt.

Paragrafen, som behandlas i avsnitt 6.2.1, reglerar frågor rörande delgivning med en person som befinner sig utomlands. Ett nytt första stycke införs i paragrafen och tidigare första och andra styckena blir andra och tredje styckena.

I *första stycket* klargörs att delgivning i utlandet av svensk myndighet endast får ske om det andra landet tillåter det. I vilken omfattning delgivning är tillåtet i en annan stat framgår normalt av den internationella överenskommelse som är aktuell i det enskilda fallet. En

möjlighet att delge någon i ett annat land kan även framgå på annat sätt, t.ex. genom att den staten lämnat sådan information, eller om en stat i det enskilda fallet lämnat samtycke till att delgivning får ske där. Det finns dock stater som inte över huvud taget tillåter att delgivning sker med någon som vistas där eftersom det saknas ett avtal mellan Sverige och den staten. I likhet med tidigare lydelse omfattar den nya bestämmelsen såväl delgivning med fysiska som med juridiska personer.

I det praktiska delgivningssamarbetet torde det i första hand bli aktuellt att bedöma om en stat tillåter postdelgivning eller inte. Bestämmelsen omfattar dock även andra delgivningssätt, t.ex. muntlig delgivning.

Såväl postdelgivning som muntlig delgivning eller delgivning med e-post med någon i utlandet kan i vissa länder uppfattas som otillåten myndighetsutövning av ett annat land och godtas därmed inte. I flertalet fall finns det dock inte något som hindrar en svensk domstol eller förvaltningsmyndighet från att delge personer i utlandet direkt med post. Inom ramen för EU-samarbetet gäller detta såväl på det straffrättsliga området (2000 års EU-konvention) som på området för civilrätt (EG:s delgivningsförordning). Även på det skatterättsliga området är det enligt bl.a. Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden tillåtet med postdelgivning med någon i utlandet.

När det gäller postdelgivning som ska ske med stöd av Haagkonventionen kan det noteras att ett flertal icke EU-stater har reserverat sig mot att sådan delgivning sker i den staten. Om delgivning ska ske i ett sådant land krävs att det görs en ansökan till det andra landets behöriga myndigheter om bistånd med delgivning.

I det nya *andra stycket* görs endast redaktionella följdändringar.

4 a § Innehåller en ansökan om bistånd med delgivning i Sverige en begäran om att ett visst förfarande som avviker från denna lag ska användas, får det tillämpas, om det inte skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper.

Vid bistånd med delgivning i Sverige får delgivning av en handling som är skriven på eller översatt till ett annat språk än svenska eller ett språk som följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige, endast ske med delgivningsmottagarens samtycke om det inte står klart att han eller hon förstår det andra språket.

Paragrafen som är ny, behandlas i avsnitt 6.3.2 och 6.3.3 och reglerar frågor om delgivningssätt och språkkrav vid bistånd med delgivning i Sverige.

Av det *första stycket* framgår att bistånd med delgivning i Sverige på utländsk begäran under vissa förhållanden får ske på ett sätt som avviker från vad som föreskrivs i delgivningslagen. Bestämmelser som gör det möjligt att begära delgivning enligt ett särskilt förfarande finns i Haagkonventionen (artikel 5), 1959 års konvention om rättslig hjälp (artikel 7) och 2000 års EU-konvention (artikel 4.1). Utgångspunkten är att en begäran från den ansökande staten om att ett visst förfarande ska tillämpas vid delgivningen ska tillmötesgå. Endast om det begärda förfarandet skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper ska bistånd inte lämnas. Det är naturligt att den som bistår med delgivning i ett sådant fall först kontaktar det andra landets myndigheter för att undersöka om delgivning i stället kan genomföras på ett annat sätt.

Prop. 2012/13:182 Innebörden av att ett förfarande strider mot svenska allmänna rättsprinciper motsvarar i allt väsentligt den som gäller vid tillämpningen av 3 § delgivningslagen. Ett exempel är att delgivning inte får ske på ett sätt som skulle anses utgöra en kränkning av en parts rätt till en rättvis rättegång (jfr artikel 6 i Europakonventionen).

Av *andra stycket* framgår att en handling som ska delges ska vara avfattad på eller översatt till svenska eller ett språk som Sverige i en internationell överenskommelse förbundit sig att acceptera. I de flesta avtal har Sverige i en förklaring till avtalen angett att de handlingar som ska delges ska vara skrivna på eller översatta till svenska. I några fall har Sverige även accepterat danska och norska. I de fall något avtal inte finns ska endast svenska accepteras. Detta krav gäller i alla fall, dvs. även i de fall där någon avtalsförbindelse inte finns mellan Sverige och den andra staten. Avsteg från denna huvudregel kan godtas om den som ska delges samtycker till delgivningen eller om det står klart att delgivningsmottagaren förstår det språk som handlingen är skriven på eller översatt till. Det kan i enskilda fall t.ex. stå klart att språket i handlingarna är mottagarens modersmål.

9 § En person som ska se till att delgivning sker utan samband med ett mål eller ärende får vända sig till en länsstyrelse eller, om delgivningen ska utföras utomlands, till *Länsstyrelsen i Stockholms län* för bistånd med delgivningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om förutsättningar för bistånd med delgivning utomlands enligt första stycket.

Länsstyrelsen ska avvisa en framställan om delgivning om föreskriven ansökningsavgift inte har betalats.

Paragrafen, som behandlas i avsnitt 6.2.2, rör frågan om var en enskild sökande som ska se till att delgivning sker utan samband med ett mål eller ärende får vända sig för delgivning i Sverige eller utomlands.

Ett nytt andra stycke införs i paragrafen och tidigare andra stycket blir i stället ett tredje stycke.

Första stycket ändras på så sätt att Justitiedepartementet som mottagande organ för framställningar om bistånd med delgivning utomlands, byts ut mot Länsstyrelsen i Stockholms län. I likhet med tidigare lydelse omfattar den nya bestämmelsen såväl fysiska som juridiska personer.

I *andra stycket* bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om vilka förutsättningar som ska gälla för att enskilda sökanden som ska se till att delgivning sker utan samband med ett mål eller ärende, ska få bistånd med delgivning utomlands från Länsstyrelsen i Stockholms län.

I promemorian föreslås förbättringar och förenklingar av förfarandet när svenska myndigheter hjälper utländska myndigheter med delgivning i Sverige. Enligt den nuvarande ordningen är uppgiften att hjälpa till spridd på flera myndigheter. Förslaget går ut på att endast en myndighet – Länsstyrelsen i Stockholms län – blir mottagande myndighet för alla inkommande ärenden, förvaltningsrättsliga ärenden undantagna. Även i förhållande till den nuvarande ordningen där Justitie- och Utrikesdepartementet hjälper sökanden i Sverige med delgivning utomlands föreslår en ändring. Utgångspunkten bör i stället vara att en domstol eller förvaltningsmyndighet som behöver få någon delgiven i utlandet själv ska sköta delgivningen – i första hand genom postdelgivning. Endast i de fall då detta inte är möjligt ska hjälp kunna lämnas. Det föreslås att hjälpen ska lämnas av utlandsmyndigheterna. Vidare föreslås att företag och andra enskilda inte längre ska få delgivningshjälp från det allmänna, utan får sköta delgivning på egen hand, t.ex. med hjälp av privata delgivningsföretag.

Promemorian innehåller också författningsförslag som är avsedda att på ett tydligare och modernare sätt än tidigare reglera förutsättningar och förfarande vid internationell delgivning. Äldre detaljbestämmelser, mestadels meddelade i förordning eller motsvarande, föreslås tas bort och ersättas av en mer generell reglering. Därtill föreslås ett antal lagändringar.

Slutligen behandlar promemorian förslag på andra åtgärder för att förbättra det internationella delgivningssamarbetet och informationen om detta.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 april 2013.

Promemorians lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 26 § och 22 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

26 §¹

Sekretess hindrar inte att en uppgift om en enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av en enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932).

Sekretess hindrar inte att en uppgift om en enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av en enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932) *eller för bistånd med sådan delgivning.*

Om den enskilde hos en myndighet som driver televerksamhet har begärt att abonnemanget ska hållas hemligt och om uppgiften är sekretessbelagd enligt 29 kap. 3 §, får den lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

22 kap.

5 §²

Sekretess gäller i verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932) för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932) *eller bistånd med sådan delgivning* för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2013.

¹ Senaste lydelse 2010:1982.

² Senaste lydelse 2010:1982.

2 Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932)

Prop. 2012/13:182
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om delgivningslagen (2010:1932) dels att 1, 3 och 9 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 4a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag gäller när delgivning ska ske i mål eller ärende hos domstol eller annan myndighet eller när delgivning i annat fall ska ske enligt lag eller annan författning.

Om det i lag eller annan författning finns en bestämmelse som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen.

Denna lag gäller också när bistånd lämnas med delgivning i Sverige på begäran av utländsk domstol, annan utländsk myndighet eller av någon som enligt en internationell överenskommelse som Sverige tillträtt är behörig att begära bistånd med delgivning. När bistånd med delgivning lämnas får förfarande som avviker från denna lag tillämpas, om det inte skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper.

3 §

Delgivning med en person som vistas utomlands får ske om det är tillåtet enligt lagen på den utländska orten.

Delgivning med en person som vistas utomlands får ske enligt lagen på den utländska orten, om inte sådan delgivning skulle strida mot svenska allmänna rättsprinciper.

En kallelse av en målsägande, ett vittne, en sakkunnig eller någon som avses i 36 kap. 1 § andra och tredje styckena rättegångsbalken, som ska delges utomlands, får inte ske vid vite, om inte annat följer av lagen (1974:752) om nordisk vittnesplikt.

4 a §

Om det följer av en internationell överenskommelse som Sverige tillträtt att en handling som ska delges en mottagare i Sverige på begäran av

någon som avses i 1 § tredje stycket ska vara skriven på eller översatt till visst språk, och är handlingen inte skriven på eller översatt till det språket, får delgivning endast ske med mottagarens samtycke.

9 §

En person som ska se till att delgivning sker utan samband med ett mål eller ärende får vända sig till en länsstyrelse *eller, om delgivningen ska utföras utomlands, till Regeringskansliet (Justitiedepartementet)* för bistånd med delgivningen.

En person som ska se till att delgivning sker *i Sverige* utan samband med ett mål eller ärende får vända sig till en länsstyrelse för bistånd med delgivningen.

Länsstyrelsen ska avvisa en framställan om delgivning om föreskriven ansökningsavgift inte har betalats.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2013.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2012/13:182

Bilaga 3

Följande remissinstanser har inkommit med yttranden över departementspromemorian: Riksdagens ombudsmän, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Stockholms tingsrätt, Malmö tingsrätt, Östersunds tingsrätt, Kamrarrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Stockholms län, Justitiekanslern, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Bolagsverket, Statskontoret, Centrala studiestödsnämnden, Sveriges advokatsamfund, Svenska polisförbundet, Svensk Energi och Svensk Inkasso.

Sveriges Inkassoorganisation, Svensk Delgivningsservice AB, Svenska Kravek AB, Intrum Justitia, Sveriges begravningsbyråers förbund och Fonus har inbjudits att lämna synpunkter men avstått.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2013-06-11

Närvarande: F.d. justitieråden Leif Thorsson och Peter Kindlund samt justitierådet Annika Brickman.

Internationell delgivning

Enligt en lagrådsremiss den 30 maj 2013 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i rättegångsbalken,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
3. lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Cecilia Riddselius.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 juni 2013

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden
Björklund, Bildt, Ask, Carlsson, Billström, Ohlsson, Norman, Attefall,
Engström, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Ek, Löf, Arnholm

Föredragande: statsrådet Ask

Regeringen beslutar proposition 2012/13:182 Internationell delgivning.

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler

Lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932)

9 §